

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA REGIONÁLNÍ A ENVIRONMENTÁLNÍ EKONOMIKY

Možnosti financování cestovního ruchu
Possibilities of the Tourism Financing

Student:

Bc. Kamila Frenová

Vedoucí diplomové práce:

Ing. Marcela Šimíčková, CSc.

Ostrava 2010

Místopřísežné prohlášení

Místopřísežně prohlašuji, že na celé diplomové práci jsem pracovala samostatně a uvedla jsem veškerou použitou literaturu a další prameny.

Ostrava

20. dubna 2010

Bc. Kamila Frenová

Poděkování

Děkuji vedoucí práce paní Ing. Marcelle Šimíčkové, CSc. za konzultace, připomínky a za odborné vedení práce. Zároveň mé poděkování patří pracovníkům Městského úřadu Frenštát pod Radhoštěm, Kopřivnice a Nový Jičín, za cenné rady a ochotu při sběru potřebných informací.

Obsah

1 Úvod	6
2 Význam cestovního ruchu pro regionální rozvoj	8
2.1 Vymezení a specifika cestovního ruchu	8
2.1.1 Specifika cestovního ruchu	8
2.1.2 Potenciál cestovního ruchu	9
2.1.3 Předpoklady rozvoje cestovního ruchu	10
2.2 Význam cestovního ruchu pro rozvoj regionu	11
2.2.1 Postavení cestovního ruchu v regionu	12
2.2.2 Přínosy cestovního ruchu pro region	13
2.2.3 Negativní dopady rozvoje cestovního ruchu v regionu	14
2.3 Politika cestovního ruchu	15
2.3.1 Nositelé politiky cestovního ruchu	17
2.3.1.1 Ministerstvo pro místní rozvoj	17
2.3.1.2 Česká centrála cestovního ruchu	19
2.3.1.3 Centrum pro regionální rozvoj ČR	20
2.3.1.4 Kraje	21
2.3.1.5 Obce	21
3 Možnosti financování rozvoje cestovního ruchu ve vybraných obcích	23
3.1 Financování územně samosprávných celků	23
3.1.1 Rozpočet územně samosprávných celků	24
3.1.1.1 Výdaje územních samosprávných celků	26
3.1.1.2 Ostatní příjmy územních samosprávných celků	27
3.2 Financování cestovního ruchu	31
3.2.1 Národní program podpory cestovního ruchu	32
3.2.2 Možnosti čerpání prostředků územní samosprávou (programovací období 2007-13)	32
3.2.2.1 Integrovaný operační program (IOP)	35
3.2.2.2 Regionální operační programy (ROP)	36
3.2.2.3 Programy přeshraniční spolupráce (PPS)	37
3.2.2.4 Program rozvoje venkova (PRV)	37
3.2.3 Projekty na podporu rozvoje cestovního ruchu v jednotlivých obcích	38
3.2.3.1 Frenštát pod Radhoštěm	41

3.2.3.2 Kopřivnice	43
3.2.3.3 Nový Jičín	46
4 Porovnání možností financování cestovního ruchu	48
4.1 Město Frenštát pod Radhoštěm	48
4.1.1 Potenciál cestovního ruchu	49
4.1.2 Organizace a marketing destinace.....	50
4.1.3 Financování a rozvojové záměry v cestovním ruchu.....	52
4.2 Město Kopřivnice	55
4.2.1 Potenciál cestovního ruchu	56
4.2.2 Organizace a marketing destinace.....	56
4.2.3 Financování a rozvojové záměry v cestovním ruchu.....	58
4.3 Město Nový Jičín.....	60
4.3.1 Potenciál cestovního ruchu	60
4.3.2 Organizace a marketing destinace.....	62
4.3.3 Financování a rozvojové záměry v cestovním ruchu.....	63
4.4 Spolupráce měst.....	64
4.4.1 Ministerstvo pro místní rozvoj.....	65
4.4.2 CzechTourism	65
4.4.3 Moravskoslezský kraj	66
4.4.4 Agentura Beskydy – Valašsko	66
4.4.5 Moravskoslezský klastr cestovního ruchu - KLACR	67
4.5 Porovnání vybraných měst	68
5 Závěr.....	72
Seznam použité literatury	75
Seznam zkratk	
Prohlášení o využití výsledků diplomové práce	

1 Úvod

Cestovní ruch patří mezi významné ekonomické a sociální jevy současné moderní společnosti. Má řadu podob a může být chápán např. jako určitá forma odpočinku, relaxace, sportovního vyžití, poznání či kultury. Pro dnešní hektickou společnost je cestovní ruch velmi žádaným odvětvím a proto by na něj měl být kladen velký důraz. Odvětví cestovního ruchu je současně velmi rychle měnícím se odvětvím, proto je důležité vnímat změny poptávky, současně se jim umět přizpůsobit a vyvíjet stále nové aktivity, protože v dnešní silné konkurenci destinací se prosadí jen ty, které dokonale splní očekávání klientů.

V posledních letech roste význam cestovního ruchu v regionální politice. Mezi základní cíle regionální politiky patří rozvoj regionů zaměřený na jejich soudržnost a zvyšování konkurenceschopnosti, protože každý region by měl dostat šanci a příležitost ke svému rozvoji, který zároveň odpovídá jeho potenciálu a specifickým stránkám. Jedním z hlavních cílů podpory regionálního rozvoje je dosáhnout trvalého a vyváženého rozvoje regionů v ČR a růstu kvality života všech skupin obyvatel regionů. Stále významnějším a nepostradatelným faktorem regionálního rozvoje se stává právě cestovní ruch, který patří mezi největší a nejdynamičtější se rozvíjející ekonomická odvětví a zároveň se jedná o oblast ekonomiky, která je významně fixovaná na místo (region) svého vzniku nazývané destinace cestovního ruchu.

Vzhledem k významu cestovního ruchu jak pro turisty, kteří mají zájem cestovat a objevovat stále nová místa, tak pozitivnímu vlivu na ekonomický rozvoj regionu, je nutné cestovní ruch aktivně podporovat. Cestovní ruch nejsou pouze samotné služby a jejich poskytovatelé (hotely, penziony a stravovací zařízení), ale také péče o kulturní a přírodní dědictví a existence další infrastruktury cestovního ruchu (dopravní sítě, telekomunikace, vybavenost míst, kam turisté směřují, dobrými cestami, zelení, atd.). Proto, aby daná oblast byla významnou turistickou destinací, je nutná nejen podpora státu a samospráv, ale také účast neziskové sféry, včetně podílu podnikatelských subjektů, při zachování vzájemného souladu podpory na centrální a regionální úrovni. Otázkou však zůstává, jak velký vliv může mít právě cestovní ruch na regionální rozvoj, jaké je postavení cestovního ruchu v regionu a v neposlední řadě také to, jaké jsou možné důsledky, přínosy popřípadě negativní dopady rozvoje cestovního ruchu v dané destinaci. Při kvalitním managementu je cestovní ruch přínosem pro region především v ekonomické a sociálně-kulturní oblasti a v ochraně

životního prostředí. V případě "neřízení" rozvoje cestovního ruchu v regionu mohou negativní vlivy převládnout a ohrozit, resp. vyloučit další rozvoj cestovního ruchu.

Tématem této diplomové práce jsou „Možnosti financování rozvoje cestovního ruchu“. Práce je rozdělena do pěti kapitol, z nichž první je úvod a pátá závěr. Druhá kapitola objasňuje význam cestovního ruchu pro regionální rozvoj. Třetí kapitola se zabývá financováním samosprávných celků, financováním cestovního ruchu a to z hlediska dostupnosti a možností čerpání finančních prostředků na rozvoj cestovního ruchu ze státního, krajského a obecního rozpočtu či z fondů Evropské unie. Čtvrtá kapitola charakterizuje jednotlivá města z hlediska disponibilního potenciálu cestovního ruchu, organizace a marketingu destinace, rozvojových záměrů a typů spolupráce. Následně jsou města porovnávána a vyhodnocena a na základě dosažených výsledků jsou navrženy další možné způsoby spolupráce, návrhy a doporučení.

Cílem práce je zjistit veškeré finanční zdroje, které mohou být použity na financování podpory rozvoje cestovního ruchu v jednotlivých městech, konkrétně ve Frenštátě pod Radhoštěm, Kopřivnici a v Novém Jičíně. Součástí cíle je kromě stručné analýzy potenciálu cestovního ruchu, organizace a marketingu destinace, také porovnání financování a rozvojových záměrů cestovního ruchu v jednotlivých městech a nalezení existující a další možné spolupráce.

Při vypracovávání diplomové práce budu vycházet ze studia odborné literatury, použiji aktuální informace z internetových stránek, propagačních materiálů a ze získaných informací od oslovených osob a návštěv úřadů a jiných institucí.

2 Význam cestovního ruchu pro regionální rozvoj

2.1 Vymezení a specifika cestovního ruchu

Cestovní ruch se stal v posledních desetiletích významným celosvětovým fenoménem, zejména jako důležitá součást tzv. průmyslu volného času.¹

Za *cestovní ruch* se považuje činnost osoby, cestující ve volném čase na přechodnou dobu (u mezinárodního cestovního ruchu maximálně jeden rok, u domácího šest měsíců) do místa mimo trvalé bydliště, přičemž hlavní účel její cesty je jiný než vykonávat výdělečnou činnost v navštíveném místě.

Cestovní ruch můžeme charakterizovat jako:

- oblast spotřeby, při které jsou uspokojovány lidské potřeby (potřeba odpočinku, poznání, potřeba kulturního a sportovního vyžití apod.),
- významnou součástí národní ekonomiky, kterou tvoří řada podnikatelských aktivit v rámci zajištění účasti lidí na cestovním ruchu (doprava, ubytovací služby, služby cestovních kanceláří apod.).

2.1.1 Specifika cestovního ruchu

a) Cestovní ruch je výrazně závislý na geografickém (rekreačním) prostředí. Danosti geografického prostředí jsou předpokladem pro výběr vhodné cílové skupiny, která bude své potřeby v uvedeném prostředí účastí na cestovním ruchu uspokojovat.

b) V cestovním ruchu vystupují jako subjekty trhu, kromě podniků cestovního ruchu, i destinace cestovního ruchu - světadíl, stát, region, středisko (obec); rozvoj cestovního ruchu je podmíněn vhodným politicko-správním prostředím.

c) Podstatou cestovního ruchu je uspokojování specifických potřeb člověka. Potřeby se v cestovním ruchu uspokojují zbožím a službami různých odvětví činnosti, které na sebe navazují, často na sobě závisí a jsou proto vnímány jako komplex služeb.

d) Poznání uvedených potřeb umožňuje co nejvíc přizpůsobit produkt potřebám a požadavkům vybrané cílové skupiny.

e) Produkt cestovního ruchu nelze vyrábět na sklad.

¹ FORET, M., FORETOVÁ, V. *Jak rozvíjet místní cestovní ruch*. 2001.

- f) V cestovním ruchu se projevuje, zejména v důsledku sezónnosti, ale i v souvislosti s módností, tradicemi a dalšími nepředvídatelnými faktory, zvýšená kolísavost nabídky a poptávky.
- g) Poptávka je v cestovním ruchu výrazně ovlivňována fondem volného času, disponibilními příjmy potenciálních účastníků cestovního ruchu, cenovou hladinou nabízených služeb, životním stylem, rozvojem techniky apod.
- h) Nabídku v cestovním ruchu ovlivňuje rozvoj a využívání techniky a technologií.
- i) Těsný vztah nabídky a poptávky se projevuje především při změně cen nabídky a při změně objemu disponibilních příjmů potenciálních účastníků cestovního ruchu.
- j) Pro cestovní ruch je charakteristický vysoký podíl živé práce.²

2.1.2 Potenciál cestovního ruchu

Potenciál cestovního ruchu je chápán jako formalizovaný výsledek zhodnocení co možná komplexního okruhu územních podmínek a předpokladů pro další možný rozvoj cestovního ruchu. Územní podmínky a předpoklady cestovního ruchu vytvářejí složitý multidisciplinární systém. Podmínkou pro zkoumání tohoto systému je jeho zjednodušení a rozčlenění na relativně přirozené segmenty, např. cykloturistika, kulturně poznávací turistika, kongresová turistika apod. Celkový potenciál se tak skládá z dílčích, „odvětvových“ potenciálů, tj. možností, které v území existují pro provozování konkrétních aktivit cestovního ruchu.

Hodnocení potenciálu území pro cestovní ruch se stává stále důležitější z pohledu rozvojových možností regionů. Praktický význam hodnocení potenciálu cestovního ruchu spočívá v jeho využitelnosti v oborech cestovního ruchu na mikroregionální i makroregionální úrovni, v ústředních orgánech, na ministerstvech v odborech rozvoje a realizace cestovního ruchu, na úrovni činnosti České centrály cestovního ruchu a regionálních rozvojových agentur v marketingu a podpoře rozvoje cestovního ruchu, ve specifických aspektech ve veřejné správě a jinde. Ve státní správě a samosprávě se na úrovni obcí a jejich sdružení mohou poznatky o potenciálu cestovního ruchu uplatnit při přípravě programů rozvoje obcí, mikroregionů a strategických rozvojových dokumentů. Hodnocení umožňuje zjistit podmínky a rozvojové možnosti cestovního ruchu v konkrétním území v širších prostorových a věcných souvislostech a pomáhá tak rovněž podnikatelským subjektům, zaměřeným na cestovní ruch.

² KIRALOVÁ, A. *Marketing destinace cestovního ruchu*. 2003, s. 14

Kategorie dílčích potenciálů cestovního ruchu se vyskytují ve třech hlavních formách:

- a) jako vhodnost krajiny pro určitou aktivitu cestovního ruchu (jedná se o takové aktivity, jejichž provádění je vázáno na přírodní prostředí). Např.: vhodnost krajiny pro cykloturistiku, pro zimní sporty, pro horolezectví apod.,
- b) jako určitá relativně fixní danost, která v obci existuje a je atraktivní pro návštěvníky např.: kulturně historické památky a soubory, muzea a skanzeny apod.,
- c) jako kulturní, sportovní a jiné akce, které jsou v obcích pořádány a navštěvují je účastníci (diváci) odjinud.

Stupeň časové neměnnosti potenciálu cestovního ruchu klesá od bodu a) k bodu c). Přírodní podmínky jsou relativně neměnné. Nepříliš snadno se v obcích vytvářejí nové „kamenné“ atraktivity cestovního ruchu (v zásadě to však jde, viz. např. zřizování skanzenů). Naopak docela snadno se dá ovlivnit potenciál cestovního ruchu obce tím, že se zde začnou pořádat různé akce a zajistí se jejich širší publicita. Je ovšem nutné zmínit, že žádný formalizovaný model nemůže postihnout potenciál cestovního ruchu obcí zcela úplně. Některé místní podmínky pro cestovní ruch, význam mající jevy, vztahy a charakteristiky, stojí pod možným rozlišovacím prahem hodnocených geografických, krajinně-přírodních, kulturně památkových a jiných územních systémů pro území obcí. Nelze však opomenout ani lidský faktor, tj. iniciativu vlastních tvůrců a provozovatelů zařízení a produktů s přímou i nepřímou vazbou na cestovní ruch. V některých případech může být potenciálová podmíněnost některých aktivit cestovního ruchu dokonce úplně překonána. Příkladem je budování aquaparků ve městech, které může zásadně modifikovat charakteristiky vhodnosti krajiny pro rekreaci u vody jako dílčího potenciálu cestovního ruchu.³

2.1.3 Předpoklady rozvoje cestovního ruchu

Podle Kiral'ové je rozvoj cestovního ruchu podmíněn existencí vhodného potenciálu, který má značný teritoriální aspekt a je vázán na krajinný systém. Přírodní i antropogenní (vytvořený lidskou činností) potenciál, který vyjadřuje schopnost územního celku vytvořit podmínky pro rozvoj cestovního ruchu, je rozmístěn nerovnoměrně a kvalitativně různorodě, zároveň se obvykle liší i v rámci velkých územních celků.⁴

³ ÚSTAV ÚZEMNÍHO ROZVOJE BRNO. *Hodnocení potenciálu CR na území ČR*, 2001, s. 3

⁴ KIRALOVÁ, A. *Marketing destinace cestovního ruchu*. 2003, s. 14

Cestovní ruch se vyskytuje v oblastech, v nichž má pro svůj rozvoj nejlepší předpoklady. Funkční přístup k členění souboru předpokladů cestovního ruchu spočívá v tom, že se zjišťuje, jakou úlohu nebo funkci hrají jednotlivé prvky tohoto souboru při určování místa výskytu, jeho intenzity, jeho časového průběhu i složení účastníku cestovního ruchu. Na základě tohoto kritéria je možno soubor činitelů cestovního ruchu rozdělit na lokalizační, selektivní a realizační předpoklady.

Lokalizační předpoklady

Určují místo výskytu a lokalizace cestovního ruchu. Jedná se o přírodní podmínky a kulturní a společenské předpoklady rozvoje cestovního ruchu v dané oblasti.

Selektivní předpoklady

Umožňují výběr a stimulaci účastníků cestovního ruchu. Zde patří jak o objektivní předpoklady (politická a bezpečnostní stabilita oblasti, ekonomická a životní úroveň jejich obyvatel, životní prostředí apod.), tak subjektivní předpoklady (účast na cestovním ruchu závisí na příslušnosti k sociální a profesní skupině, na rodinných poměrech, ale také na četných psychologických faktorech).

Realizační předpoklady

Umožňují uskutečnit, realizovat účast na cestovním ruchu. Konkrétně se jedná o komunikační podmínky a materiálně technickou základnu.

2.2 Význam cestovního ruchu pro rozvoj regionu

Jedním z hlavních cílů podpory regionálního rozvoje je dosáhnout trvalého a vyváženého rozvoje regionů v ČR a růstu kvality života všech skupin obyvatel regionů na základě povzbuzování nových ekonomických aktivit s důrazem na tvorbu pracovních míst v regionálním i místním měřítku, na zlepšení kvality infrastruktury a životního prostředí, na rozvoj lidských zdrojů a na prohlubování sociální integrace. Stále významnějším a nepostradatelnějším faktorem regionálního rozvoje se stává cestovní ruch, který patří mezi největší a nejdynamičtěji rozvíjející se ekonomická odvětví a zároveň se jedná o oblast ekonomiky, která je významně fixovaná na místo (region) svého vzniku (destinace cestovního ruchu), čímž podporuje stabilitu regionálních a místních ekonomik.⁵ Cestovní ruch také zasahuje do mnoha odvětví národního hospodářství a pro ekonomiku státu jsou významné

⁵ MALINOVSKÝ, J., WOKOUN, R. a kol. *Regionální rozvoj*. 2008, s. 205

především služby, které zajišťují příliv zahraničních turistů. Podpora regionálního rozvoje a cestovního ruchu je realizována jak z prostředků EU, tak na národní a regionální úrovni.

Cestovní ruch podléhá především kompetenci jednotlivých regionů a států. Na evropské úrovni neexistují politiky ani finanční nástroje zaměřené výhradně na cestovní ruch. Intervence v oblasti cestovního ruchu jsou nicméně součástí širších evropských politik, které by mohly mít na toto odvětví značný dopad.

Zkušenosti ze světa a zemí Evropské unie potvrzují, že je nutné cestovní ruch aktivně podporovat. Cestovní ruch nejsou pouze samotné služby a jejich poskytovatelé (hotely, penziony a stravovací zařízení), ale také péče o kulturní a přírodní dědictví a existence další infrastruktury cestovního ruchu (dopravní síť, telekomunikace, vybavenost míst, kam turisté směřují, dobrými cestami, zelení, atd.). Aby daná oblast byla významnou turistickou destinací, je proto nutná nejen podpora státu a samospráv, ale také účast neziskové sféry, včetně podílu podnikatelských subjektů, při zachování vzájemného souladu podpory na centrální a regionální úrovni.⁶

2.2.1 Postavení cestovního ruchu v regionu

Cestovní ruch v regionu může být považován za polarizující, indukované, případně neutrální odvětví. *Polarizujícím (hnacím) odvětvím* se cestovní ruch v regionu stává, pokud má bezprostřední vliv na hospodářský a sociální rozvoj regionu, výrazně ovlivňuje zaměření i jiných ekonomických aktivit a stává se tak určujícím faktorem ekonomické činnosti. V souvislosti s rozvojem a potřebami cestovního ruchu se v regionu rozvíjejí návazná i podpůrná odvětví, rozvíjí se i spolupráce mezi regiony. Ekonomické podmínky umožňují podnikatelským subjektům, v porovnání s jinými regiony, dosahovat úspor a zvyšovat konkurenceschopnost na rozsáhlých trzích. Region se stává předmětem nabídky na mezinárodních trzích cestovního ruchu (Krkonoše, Šumava, Český Krumlov, Karlovy Vary, Český ráj apod.).

V regionu, kde má cestovní ruch na hospodářský a sociální rozvoj pouze zprostředkovaný vliv, je *indukovaným (hnaným) odvětvím*. To znamená, že rozvoj regionu stimuluje, ale není jejím dynamickým odvětvím (Praha, Jižní Morava, Český sever apod.). V případě, že cestovní ruch nemá v regionu vliv na jeho hospodářský a sociální rozvoj,

⁶ MMR ČR. *Nová regionální politika*. 2002, s. 78-79

ale je jeho důležitým doplňkem, je pro region *neutrálním odvětvím* (Severozápadní Čechy, Plzeňsko apod.).

Turistická destinace je hlavní lokalitou spotřeby turistických služeb, a tedy umístěním činnosti a místem podnikání v cestovním ruchu. Je důležité si uvědomit, že turisté identifikují produkt nejen podle podniku, který poskytuje službu, ale také podle navštívené destinace. Kombinace místních zdrojů cestovního ruchu a nabízených služeb určuje typ cestovního ruchu, se kterým se destinace ztotožňuje. Může se jednat o pobřežní či horskou turistiku, sportovní nebo náboženskou, lázeňskou a gastronomickou turistiku a samozřejmě služební turistiku.

Můžeme říct, že v cestovním ruchu se projevuje vertikální propojenost mezi podniky cestovního ruchu více, než v hospodářských sektorech a často existuje také na světové úrovni. Proto dává někdy vzniknout složitým strukturám a trendům v obchodních vztazích. Rozmanitost obchodního prostředí a veřejných a soukromých subjektů, kteří se podílejí na cestovním ruchu, zároveň jeho působení na řadu hospodářských činností, jeho rozsáhlý sociální a emocionální rozměr a geograficky rozptýlená a proměnlivá spotřeba produktu znamená, že je cestovní ruch zřetelně horizontální povahy. Většina oblastí politiky jej může přímo a výrazně ovlivnit, tak jako podnikání, dopravu a regionální rozvoj.⁷

2.2.2 Přínosy cestovního ruchu pro region

Při kvalitním managementu je cestovní ruch přínosem pro region především v oblasti ochrany životního prostředí, sociálně-kulturní a ekonomické oblasti.

V oblasti ochrany životního prostředí se cestovní ruch stává pro region přínosem především, když:

- jsou příjmy ze vstupného do národních parků, jeskyň apod. použity na financování ochrany přírody,
- daně a poplatky (například daně z příjmů, poplatky za rybářský a lovecký lístek, lázeňské poplatky, pronájem rekreačních zařízení apod.) pomáhají financovat ochranu přírodních zdrojů,
- přispívá k uznání důležitosti ochrany životního prostředí veřejností a k výchově místních obyvatel k jeho ochraně,

⁷ MALINOVSKÝ, J., WOKOUN, R. a kol. *Regionální rozvoj*. 2008, s. 210

- důsledkem atraktivity přírodního prostředí a přírodních zdrojů pro cestovní ruch je vytvoření národních parků, přírodních rezervací apod.,
- vytváří pracovní příležitosti a tím může zabránit devastování přírodního prostředí místními obyvateli (například pytláčení, ilegální kácení lesů apod.),
- reguluje počty návštěvníků v chráněných územích.

Pozitivní působení cestovního ruchu v **sociálně-kulturní oblasti** se v regionu projevuje:

- vytvářením pracovních míst a podporou sociálního rozvoje, přerozdělením příjmů, zmírňováním chudoby, což má za následek posilování komunity v regionu,
- prostřednictvím kulturně - výchovné funkce cestovního ruchu, kdy se lidé kontaktují a vnitřně se navzájem obohacují, více si rozumí a ztrácejí předsudky,
- prostřednictvím funkce cestovního ruchu jako mírotvorného činitele,
- zvyšováním životního standardu místních obyvatel, kdy mohou využívat zařízení, vybudovaná pro návštěvníky regionu,
- prostřednictvím záchrany kulturních tradic, historie, tradičních řemesel apod.,
- zainteresováním místních obyvatel na ochraně přírodních a kulturních hodnot, stimulací jejich pocitu hrdosti na tradice a historii.

V **ekonomické oblasti** je pozitivní vliv cestovního ruchu na region markantní především:

- ve zlepšení platební bilance státu prostřednictvím příjezdového cestovního ruchu (tzv. neviditelný export),
- prostřednictvím daní a poplatků, které zvyšují příjmy do místních i státního rozpočtu,
- v oblasti podpory rozvoje malého a středního podnikání,
- ve zvyšování zaměstnanosti,
- v oblasti stimulování investic do místní infrastruktury (vodovody, kanalizace, elektrifikace, telekomunikace, silniční a železniční síť, letiště) apod.

2.2.3 Negativní dopady rozvoje cestovního ruchu v regionu

Větší turistický ruch, zvláště v podobě hromadné turistiky, s sebou přináší množící se obavy z možných negativních dopadů na regionální rozvoj. V souvislosti s uvedeným je možné vyčlenit tři nejdůležitější oblasti, na které může mít cestovní ruch v regionu negativní dopad, a to:

- **životní prostředí** - především v případě, kdy počet návštěvníků regionu překročí míru únosnosti a životní prostředí ztratí schopnost vypořádat se s nadměrným využíváním, což může vést nejen k jeho oslabení, ale i k jeho zničení (nejmarkantněji se v této

souvislosti projevuje neúměrné využívání přírodních zdrojů a znečišťování přírodního prostředí),

- **sociálně-kulturní oblast** - změny se systém hodnot a chování místních obyvatel, čímž je ohrožen původní způsob života (změny často nastávají i ve struktuře komunity, rodinných vztazích, v tradičním životním stylu a morálce, cestovní ruch může způsobit změny v místní komunitě a hodnotách prostřednictvím přímého a nepřímého kontaktu návštěvníků s obyvateli regionu),
- **ekonomická oblast** - dopady rozvoje cestovního ruchu se v regionu projevují prostřednictvím skrytých nákladů, které vznikají jako následek rozvoje cestovního ruchu, ekonomické závislosti lokální komunity na cestovním ruchu, sezónního charakteru práce, ekonomické krize, vzniku tzv. enklávového cestovního ruchu a vzniku turistických ghett.

V případě "neřízení" rozvoje cestovního ruchu v regionu mohou negativní vlivy převládnout a ohrozit, resp. vyloučit další rozvoj cestovního ruchu.⁸

2.3 Politika cestovního ruchu

Politika cestovního ruchu je součástí hospodářské politiky a představuje záměrnou a systematickou činnost směřující k obecně definovanému cíli zvyšování blahobytu země a lidí naplňováním dílčích opatření (cílů) a spočívající v komplexním plánování, usměrňování (regulaci) a tvorbě cestovního ruchu prostřednictvím různých nástrojů a nositelů (státních, soukromých).

V posledních letech roste význam cestovního ruchu v regionální politice. Vysoká dynamika růstu cestovního ruchu v daném regionu může efektivně napomáhat strukturálně postiženým regionům, protože představuje oblast ekonomiky, kde lze očekávat stabilní ekonomický vývoj bez významných cyklických problémů. Cestovní ruch může být také využit jako řešení pro snížení nezaměstnanosti v regionu a to při relativně nízkých investičních nákladech. Dotační programy podporující cestovní ruch jsou často významným nástrojem regionální politiky, proto bývá problematika cestovního ruchu nezbytnou součástí Strategie regionálního rozvoje, Národního rozvojového plánu, regionálních rozvojových strategií a programů rozvoje krajů a strategií rozvoje měst i obcí. Současně mezi základní koncepční materiály rozvoje cestovního ruchu v regionech České republiky patří Koncepce

⁸ KIRÁLOVÁ, A., [online].[cit. 2010-03-9] Dostupné z [www: <http://www.icpisek.cz/docs/cz/ocr.xml>](http://www.icpisek.cz/docs/cz/ocr.xml)

státní politiky cestovního ruchu.⁹ Mezi výhody plánování na národní a regionální úrovni patří zejména:

- vytvoření a stanovení jednotných cílů a prostředků k jejich dosažení pro rozvoj cestovního ruchu v dané zemi, regionu,
- takový rozvoj regionu, kde jsou brány na zřetel rozvoj a využití přírodních a kulturních zdrojů, které jsou zachovány pro příští generace,
- integrování rozvoje cestovního ruchu do ostatních státních či regionálních rozvojových plánů a vytvoření úzkých vazeb mezi cestovním ruchem a jinými odvětvovými ekonomikami,
- optimalizuje a vyrovnává ekonomické, sociální i kulturní přínosy cestovního ruchu pro stát či region,
- vytváří základ pro efektivní implementaci plánů rozvoje cestovního ruchu a jeho managementu díky vytváření organizačního a institucionálního rámce celého procesu,
- poskytuje rámec pro efektivní koordinaci plánů mezi státem a ziskovým a neziskovým sektorem pro rozvoj cestovního ruchu,
- nabízí nástroje pro monitorování rozvoje cestovního ruchu.

Komplikací v řízení cestovního ruchu v regionu je skutečnost, že "turistický region" může zahrnovat více municipalit či oblastí. Na řízení cestovního ruchu v regionu by měly participovat místní samosprávy, zástupci místních obyvatel, akademická obec, obchodní komory, zástupci podnikatelů apod., popř. i stát.¹⁰

Efektivní rozvoj a řízení cestovního ruchu vyžaduje určitá institucionální opatření. Mezi ně řadíme především:

- organizační struktury (národní marketingové organizace, regionální sdružení, profesní svazy a asociace),
- dostatečnou legislativu a regulační mechanismy spojené s cestovním ruchem (standardizace, licencování určitých služeb apod.),
- vzdělávací, výchovné a tréninkové programy,
- dostupnost kapitálu k rozvoji turistických atraktivit, zařízení, služeb a infrastruktury a ty mechanismy, které přilákají finanční kapitál,
- marketingové strategie a jednotný informační systém pro turisty.¹¹

⁹ MALINOVSKÝ, J., WOKOUN, R. a kol. *Regionální rozvoj*. 2008, s. 206

¹⁰ KIRÁLOVÁ, A., [online]. [cit. 2010-03-9] Dostupné z [www: <http://www.icpisek.cz/docs/cz/ocr.xml>](http://www.icpisek.cz/docs/cz/ocr.xml)

¹¹ VAŠKO, M. *Cestovní ruch a regionální rozvoj*, s. 25-26

2.3.1 Nositelé politiky cestovního ruchu

Cestovní ruch podporují různé instituce. Instituce, zejména veřejného sektoru, se snaží usměrňovat negativní vlivy působící na odvětví cestovního ruchu prostřednictvím politiky cestovního ruchu. Politiku cestovního ruchu můžeme chápat jako systematickou činnost sledující vytyčené cíle a spočívající v komplexním plánování, regulaci a tvorbě reality cestovního ruchu prostřednictvím různých nástrojů a nositelů. Jedná se o:

- veřejnoprávní instituce (stát, regiony, obce, úřady), mající kompetence v oblasti cestovního ruchu,
- soukromoprávní instituce (profesní svazy, zájmová sdružení, podnikatelská sdružení),
- dobrovolné zájmové skupiny a akční sdružení (místní hoteliéři, účelová sdružení).

Dalším a velmi důležitým nositelem politiky cestovního ruchu je Evropská unie. I když je problematika cestovního ruchu v plné působnosti jednotlivých členských států, vydává pro tuto oblast prostřednictvím Evropské komise celou řadu doporučení týkající se zejména udržitelného rozvoje cestovního ruchu. Nositele politiky na jednotlivých územních stupních můžeme s ohledem na členění cílů rozdělit na:

- mezinárodní politiky cestovního ruchu (OECD, WTO, EK EU),
- národní politiky cestovního ruchu (veřejnoprávní instituce pro cestovní ruch, národní centrály cestovního ruchu, obchodní komory),
- regionální politiky cestovního ruchu (regionální veřejnoprávní instituce, destinační managementy).¹²

2.3.1.1 Ministerstvo pro místní rozvoj

Ministerstvo pro místní rozvoj (MMR) bylo zřízeno s účinností od 1. 11. 1996 zákonem č. 272/1996, kterým byla stanovena jeho působnost jako ústředního orgánu státní správy ČR ve věcech regionální politiky, včetně regionální podpory podnikání, politiky bydlení, rozvoje domovního a bytového fondu a pro věci nájmu bytů a nebytových prostor, územního plánování a stavebního řádu, investiční politiky a cestovního ruchu, rozvoje měst a venkova. Další kompetence MMR jsou následující:

- spravuje finanční prostředky určené k zabezpečování politiky bydlení a regionální politiky státu,

¹² MALINOVSKÝ, J., WOKOUN, R. a kol. *Regionální rozvoj*. 2008, s. 209

- koordinuje činnosti ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy při zabezpečování politiky bydlení a regionální politiky státu,
- zabezpečuje informační metodickou pomoc samosprávným regionům, obcím a jejich sdružením,
- zajišťuje činnosti spojené s procesem zapojování územních samosprávných celků do evropských regionálních struktur.

Odbor cestovního ruchu spadající pod působnost Ministerstva pro místní rozvoj je dále rozdělen na tři dílčí oddělení: oddělení integrace a konkurenceschopnosti cestovního ruchu, oddělení komunikace a zahraniční spolupráce v cestovním ruchu a oddělení intervencí v cestovním ruchu. Hlavním posláním odboru cestovního ruchu je zejména tvorba legislativních, koncepčních a metodických podmínek pro rozvoj cestovního ruchu včetně využívání strukturálních fondů a koordinace mezinárodních aktivit spojených s rozvojem cestovního ruchu, zajištění působnosti ministerstva jako ústředního orgánu státní správy ve věcech cestovního ruchu, především podle zákona č. 159/1999 Sb., o některých podmínkách podnikání v oblasti cestovního ruchu, zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání a podílí se i na přípravě a aplikaci správních a legislativních aktů souvisejících s cestovním ruchem na národní a mezinárodní úrovni.

Ministerstvo je metodickým a koordinačním orgánem pro všechny subjekty působící v oblasti cestovního ruchu. Důležitým cílem ministerstva je využít legislativní nástroje při vytváření podmínek pro rozvoj cestovního ruchu v České republice, a pomocí jasných pravidel dosáhnout lepší ochrany spotřebitele a stanovit pravidla pro provoz cestovních kanceláří a agentur. Ministerstvo také realizuje řadu projektů financovaných ze strukturálních fondů EU, které přispějí k rozvoji cestovního ruchu v České republice.

Koncepce státní politiky cestovního ruchu v ČR

Usnesením č. 1239 ze dne 7. listopadu 2007 vláda ČR schválila Koncepci státní politiky cestovního ruchu v ČR na období 2007–2013. Tato „Koncepce“ představuje střednědobý strategický dokument, který vychází především z rozvojových možností cestovního ruchu v České republice a účinnými nástroji podněcuje jeho další rozvoj. Snaží se řešit situaci rozvoje nejen z pohledu dílčích úkolů, ale snaží se hledat i vhodné zdroje pro jejich finanční zabezpečení. Základním atributem Koncepce je rozvoj odvětví cestovního ruchu, který vychází z mobilizace zejména privátních zdrojů zaměřených na cestovní ruch a dále také rozvoj systémového a koncepčního přístupu veřejné správy na všech úrovních jako

zdroje konkurenceschopnosti, zaměstnanosti a hospodářského růstu zejména v územích s vhodným potenciálem pro efektivní rozvoj tohoto odvětví.

Cílem zpracování Koncepce je harmonizace koncepční činnosti v oblasti cestovního ruchu s programovacím obdobím Evropské unie a vytvoření strategického materiálu, který bude účinným nástrojem podpory udržitelného rozvoje cestovního ruchu v ČR v příštím období a bude dostatečně reflektovat význam cestovního ruchu pro národní hospodářství České republiky. Hlavní strategické cíle Koncepce jsou vyjádřeny v následujících čtyřech prioritách:

- Priorita 1: Konkurenceschopnost národních a regionálních produktů cestovního ruchu,
- Priorita 2: Rozšiřování a zkvalitnění infrastruktury a služeb cestovního ruchu,
- Priorita 3: Marketing cestovního ruchu a rozvoj lidských zdrojů,
- Priorita 4: Vytváření organizační struktury cestovního ruchu.

Systém priorit Koncepce vychází z předpokladu, že odvětví cestovního ruchu je jedním z mnoha nástrojů regionální politiky. Koncepce je rovněž východiskem pro zpracování Integrovaného operačního programu (IOP) a regionálních operačních programů (financovaných ze strukturálních fondů EU) v oblasti cestovního ruchu, jež tvoří významné nástroje její realizace. Současně bude sloužit k inovaci rozvojových programů cestovního ruchu v jednotlivých krajích ČR.¹³

2.3.1.2 Česká centrála cestovního ruchu

Ministerstvo se významným způsobem zapojuje do aktivit mezinárodních organizací v oblasti cestovního ruchu a svoji činnost prezentuje na odborných konferencích a veletrzích cestovního ruchu. Prostřednictvím České centrály cestovního ruchu - *CzechTourism* - je Česká republika prezentována v zahraničí i na domácím trhu jako zajímavá turistická destinace.

Česká centrála cestovního ruchu (ČCCR) byla založena 1. 4. 1993 a jejím základním posláním je zabezpečení státní propagace cestovního ruchu v zahraničí (např.: ediční činnost, veletržní účasti, workshopy apod.). K nejvýznamnějším aktivitám patří prezentace českého cestovního ruchu pro odbornou i širokou veřejnost. Další činnosti ČCCR je odborná pomoc regionům při propagování míst, která by přitáhla turisty, společné organizování propagačních

¹³ MMR, [online].[cit. 2010-02-12] Dostupné z [www: <http://www.mmr.cz/Kontakty/Odbor-cestovniho-ruchu>](http://www.mmr.cz/Kontakty/Odbor-cestovniho-ruchu)

regionálních dnů pro novináře a cestovní kanceláře, přidělování grantů pro vybrané regionální projekty, organizační a finanční zajišťování prezentace regionů.¹⁴

ČCCR vyhlašuje podmínky pro udělování grantů na vybrané projekty v oblasti cestovního ruchu spojené s tvorbou turistických produktů, internetových prezentací a s tvorbou tiskových materiálů. Příjemcem grantu může být sdružení obcí, sdružení a asociace právnických i fyzických osob, jejímiž členy jsou obce zaměřené na rozvoj cestovního ruchu, popř. orgány samosprávy nebo jimi zřízené právnické osoby, které zastupují subjekty daného turistického regionu. Příjemci mohou být také neziskové organizace a obecně prospěšné společnosti zaměřené na rozvoj cestovního ruchu v daném turistickém regionu.

Mezi současné základní marketingové aktivity ČCCR patří: koordinace státní propagace cestovního ruchu s aktivitami prováděnými podnikatelskými subjekty, rozvíjení střednědobé a aktuální strategie pro marketing produktů cestovního ruchu na domácím i zahraničním trhu, podpora příjezdového a domácího cestovního ruchu, propagace regionů v souvislosti s rekreačními pobyty a poznávacími výlety s kulturním či sportovním programem a také spolupráce na projektech propagujících ČR v zahraničí.¹⁵

2.3.1.3 Centrum pro regionální rozvoj ČR

Centrum pro regionální rozvoj ČR (CRR ČR) je státní příspěvková organizace založena Ministerstvem pro místní rozvoj 20. 12. 1996, za účelem podpory regionální politiky ČR. CRR ČR poskytuje své služby jak odborníkům, zástupcům státní správy a samosprávy, tak široké veřejnosti.

Činnost organizace je zaměřena na řízení realizace programů Evropské unie v České republice a vybraných projektů podpory regionálního rozvoje, regionálního informačního systému, včetně poskytování služeb v oblasti podpory malého a středního podnikání prostřednictvím činnosti Euro Info Centra.

Základním cílem všech činností CRR ČR je pomoci úspěšně realizovat projekty schválené ke spolufinancování z prostředků EU, a tak zajistit maximální využití prostředků poskytnutých České republice z fondů EU.¹⁶

¹⁴ MMR ČR, *Nová regionální politika*. 2002

¹⁵ ČCCR, [online].[cit. 2010-03-7] Dostupné z [www: <http://www.czechtourism.cz/>](http://www.czechtourism.cz/)

¹⁶ CRR ČR, [online].[cit. 2010-02-19] Dostupné z [www: <http://www.crr.cz/cs/o-nas/info-o-crr/>](http://www.crr.cz/cs/o-nas/info-o-crr/)

2.3.1.4 Kraje

Podle zákona č. 129/2000 Sb., o krajích je zastupitelstvu přidělena pravomoc rozhodovat ve věcech patřících do samostatné působnosti. Při výkonu samostatné i přenesené působnosti dbá každý kraj na ochranu veřejného zájmu. Kraj je současně veřejnoprávní korporací, která má vlastní majetek, s nímž hospodaří samostatně za podmínek stanovených zákonem a v souladu se svým rozpočtem. Kraj pečuje o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů.

V rámci své samostatné působnosti vytváří kraje koncepci rozvoje cestovního ruchu pro území kraje. V jejich pravomoci je také koordinovat a schvalovat programy územního rozvoje, zajišťovat jejich realizaci a kontrolovat jejich plnění. Dále schvalovat koncepce rozvoje cestovního ruchu na území kraje, zajišťovat jejich realizaci a kontrolovat jejich plnění, rozhodovat o spolupráci kraje s jinými kraji a o mezinárodní spolupráci a další.

Současné povinnosti krajů uložené zákonem zahrnují oblasti regionálního rozvoje, ochrany životního prostředí, údržby silnic, dopravy, středního školství, sociální péče, kultury a zdravotnických zařízení. Prostředky, které jsou krajům poskytovány ke krytí těchto úkolů v samostatné působnosti, se však ukazují jako nedostatečné, proto je třeba neustále hledat možnosti získání dalších finančních prostředků zejména na cestovní ruch, který není v povinnostech kraje a tudíž ani dostatečně financován. Jedná se o možnosti využití dotací z Evropské unie, ale je třeba neopomenout ani místní podnikatele a potenciální investory, se kterými je třeba být v neustálém kontaktu.

Nezbytná je také spolupráce kraje s Českou centrálou cestovního ruchu, dále s rozvojovými agenturami, s orgány památkové péče a ochrany přírody v oblasti propagace a rozvoje cestovního ruchu, v neposlední řadě koordinuje a zajišťuje marketingové aktivity v oblasti cestovního ruchu v kraji.

2.3.1.5 Obce

Obce se řídí zákonem č. 128/2000 Sb., o obcích. Tento zákon působí v oblasti školství, sociální péče, zdravotnictví, kultury, požární ochrany, veřejného pořádku a ochrany životního prostředí, ale nepostihuje rozvoj cestovního ruchu. Přesto je právě podpora a rozvoj cestovního ruchu v obci a jejím okolí důležitou součástí činností obcí.

Obec je veřejnoprávní korporací, která má svůj vlastní majetek a je základním samosprávným společenstvím občanů. Hospodaří se svým rozpočtem, ale prostředky nutné na

financování projektů podporujících rozvoj cestovního ruchu v obci většinou přesahují rámec tohoto rozpočtu. Řešením proto často bývá spolupráce více obcí na projektech. Obec totiž může sdružovat své prostředky se sousedními obcemi a dalšími právnickými osobami při zajišťování rozvojových programů společných více obcím. Tímto způsobem mohou samosprávné celky získat potřebnou finanční pomoc. Důležitá je ovšem nejen spolupráce ve veřejném sektoru, ale také spolupráce se soukromými subjekty působícími v oblasti cestovního ruchu na území obce. Obec také spolupracuje s krajem, na jehož území se nachází, při přípravě a realizaci Programu rozvoje územního obvodu kraje a může podporovat rozvoj podnikatelských aktivit potřebných pro rozvoj regionu.

3 Možnosti financování rozvoje cestovního ruchu ve vybraných obcích

Každý územně samosprávný celek hospodaří se svým vlastním rozpočtem. Prostředky nutné na financování projektů podporujících rozvoj cestovního ruchu v obci však většinou přesahují rámec tohoto rozpočtu. Řešením je nejen spolupráce ve veřejném sektoru a spolupráce se soukromými subjekty působícími v oblasti cestovního ruchu na území obce, ale existuje také možnost využívání finančních prostředků z fondů Evropské unie.

Následující kapitola popisuje ve stručnosti principy financování územně samosprávných celků a financování cestovního ruchu, a to zejména prostřednictvím získávání finančních prostředků z Evropské unie. Součástí kapitoly je také konkrétní vyčíslení rozpočtů a množství získaných dotací z fondů EU tří srovnávaných měst okresu Nový Jičín - Nového Jičína, Kopřivnice a Frenštátu pod Radhoštěm.

3.1 Financování územně samosprávných celků

Základem autonomie fungování územně samosprávných celků (dále jen ÚSC) vytvořených jako veřejnoprávní korporace, jsou vlastní finance, které umožňují relativně nezávislou správu svěřeného území v rozsahu jejich kompetencí, obojího svěřeného příslušnými obecně závaznými zákonnými předpisy. Zákodárce prostřednictvím právních norem upravuje působnost ÚSC jednak jako vlastní a jednak jako přenesenou. Hospodaření s financemi a jeho kontrola spadají do vlastní působnosti.

Vlastní prostředky ÚSC mají původ ve veřejných zdrojích a jsou tak součástí veřejných financí státu. Pro fungování územní samosprávy je proto nutno vytvořit ekonomické předpoklady, tj. umožnit jí hospodařit se svým majetkem, získávat vlastní finanční zdroje a hospodařit podle vlastního rozpočtu. Finanční hospodaření ÚSC zahrnuje veškeré vazby příjmů a výdajů tohoto celku, kterými se sleduje co nejefektivnější zajištění plnění úkolů ÚSC.

V průběhu let docházelo k velkým změnám, co se týče daní obcí. Mechanismus rozpočtového určení daní (dále jen RUD), který slouží v České republice k rozdělování některých daní mezi státní rozpočet a rozpočty krajů a obcí, zásadním způsobem ovlivňuje příjmovou základnu obcí, protože obce tím získávají značnou část svých příjmů. Jsou to tedy vlastní prostředky, s nimiž obce volně nakládají podle svého uvážení a realizují svou

samosprávnou činnost. Z RUD je hrazen rozvoj obcí, investice (výstavba, projekty, atd.), údržba majetku, různá vzdělávací zařízení (neinvestiční náklady na žáka, ale nikoli sama školní výuka, také družiny, mateřské školky, ZUŠ aj.), místní doprava, platy zaměstnanců obce, odměny zastupitelům a všechny další aktivity.

Úprava pravidel rozdělení financí obcím a městům na výkon samosprávy je obsažena v zákoně č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní. Od roku 2008 je platná novela rozpočtového určení daní (RUD), která zavádí nová kritéria pro přerozdělování výnosů sdílených daní pro obce: *kritérium rozlohy obce*, *kritérium prostého počtu obyvatel* (obě mají váhu 3%) a výrazně *modifikované kritérium přepočteného počtu obyvatel upraveného koeficientem velikostní kategorie obcí* (váha 94%).

Avšak z důvodu přechodu na nový způsob přerozdělování sdílených daňových příjmů vznikly jisté negativní dopady. Ke zmírnění těchto dopadů dochází k posílení sdílených daní obce o 4,6 mld. Kč v roce 2008. I za této situace se však dle propočtů Ministerstva financí zhorší situace obcí a měst, z toho u 124 subjektů je ztráta nižší než 4% oproti doposud platnému rozpočtovému určení. Co se týče pozitivních dopadů, největší nárůsty příjmů ze sdílených daní jsou dosahovány u nejmenších obcí (do 300 obyvatel), a to především díky nově zavedenému kritériu výměry obce, které zvýhodňuje obce s nízkou hustotou obyvatelstva. Nejvíce ztrátových obcí se nachází v kategoriích od 10 do 20 tisíc obyvatel (68 ztrátových obcí) a v kategorii od 20 do 30 tisíc obyvatel (27 ztrátových obcí).

3.1.1 Rozpočet územně samosprávných celků

V rámci soustavy veřejných rozpočtů jsou na úrovni územních samosprávných celků (v případě České republiky – obcí a krajů) sestavovány rozpočty obce nebo kraje tzn. územní rozpočty. Územní rozpočty jsou pak tvořeny nejen rozpočty měst a obcí, ale také dobrovolných svazků obcí a rozpočty rad regionů soudržnosti. Součástí rozpočtové soustavy na územní úrovni jsou také mimorozpočtové peněžní fondy a rozpočty příspěvkových organizací, jejichž zřizovatelem jsou obce, či kraje.

Od roku 2001 jsou obce a kraje povinny sestavovat rozpočtový výhled ve čtyřech ukazatelích: celkové příjmy, celkové výdaje, celkové pohledávky a celkové závazky. Slouží územnímu celku pro střednědobé finanční plánování, umožňuje zkvalitnění řízení hospodaření a poskytuje komplexní pohled na výsledek hospodaření a finanční situaci. Rozpočty ÚSC jsou označovány jako decentralizované peněžní fondy, ve kterých se soustřeďují jak příjmy, které obec (kraj) získá na základě jejich přerozdělení v rozpočtové

soustavě, tak příjmy získané vlastní činností. Územní rozpočet je vytvářen, rozdělován a používán, stejně jako ostatní veřejné rozpočty v rozpočtové soustavě, s využitím nenávratného, neekvivalentního a nedobrovolného (především u daní) způsobu financování, který je typický pro všechny veřejné rozpočty.

Rozpočet a celý rozpočtový proces lze chápat jako nástroj zabezpečení a financování obecní politiky, nástroj, který dává do souladu plánované příjmy a výdaje obce. Zároveň poskytuje informace o finanční situaci a o plánech obce, které slouží jako základ pro měření efektivnosti operací obcí.

Existence rozpočtového omezení a rostoucí tlak na zvyšování efektivnosti, jak ze strany veřejnosti, tak ze strany vlády se projevují i v oblasti rozpočtového procesu, jako požadavek na zefektivnění jeho technik a postupů. Proto se i na úrovni obcí a regionů začaly využívat postupy a techniky finančního plánování, kontroly a auditu běžně užívané v soukromém sektoru. Existuje 5 způsobů sestavování rozpočtu:

- přírůstkový způsob,
- fixně limitovaný rozpočet,
- přístup nulové základny,
- performance budgeting,
- metoda programového rozpočtování.

Ve většině zemí se rozpočet obce (kraje) sestavuje ve dvojím průřezu a to běžný a kapitálový rozpočet. V běžném rozpočtu se bilance příjmů a výdajů vztahují k danému rozpočtovému roku na rozdíl od kapitálového rozpočtu, kde přesahují období jednoho kalendářního roku. To umožňuje přehledně analyzovat, na co jsou vynakládány daňové i nedaňové příjmy, umožňuje také analyzovat nutnost využívání návratných příjmů na financování investic a únosnou výši dluhové služby.

Ve stručnosti lze tedy shrnout, že rozpočet je finančním plánem, který je sestavován na období jednoho roku v souladu s rozpočtovým obdobím celé rozpočtové soustavy. Dále rozpočet představuje nástroj realizace koncepce ekonomického a sociálního rozvoje obce, či regionu tím, že stanoví priority v poskytování statků, alokuje zdroje mezi různé činnosti obce, případně rozhoduje o úrovni zdanění a poplatcích. V neposlední řadě poskytuje informace o finanční situaci a záměrech obce a má tři roviny: rozhodovací, řídicí a kontrolní.

Obr. 3.1 Schéma běžného rozpočtu

Příjmy	Výdaje
<ul style="list-style-type: none"> • daňové <ul style="list-style-type: none"> ○ svěřené daně ○ sdílené daně ○ místní (a regionální) daně ○ správní poplatky (daně) 	<ul style="list-style-type: none"> ○ všeobecné veřejné služby (veřejná správa apod.) ○ veřejný pořádek (policie, hasiči apod.) ○ vzdělání ○ péče o zdraví (veřejné zdravotnictví) ○ bydlení ○ komunální služby ○ veřejná doprava ○ na podnikání ○ rekreační vybavení, včetně sportovních zařízení, knihoven, muzeí atd. ○ parky a veřejná prostranství ○ ostatní běžné výdaje (nahodilé, placené pokuty apod.) ○ placené úroky ○ běžné dotace jiným rozpočtům
<ul style="list-style-type: none"> • nedaňové <ul style="list-style-type: none"> ○ uživatelské poplatky za služby ○ příjmy z pronájmu majetku ○ příjmy od vlastních neziskových organizací ○ zisk z podnikání ○ ostatní 	
<ul style="list-style-type: none"> • přijaté transfery <ul style="list-style-type: none"> ○ běžné dotace ze státního rozpočtu ○ běžné dotace ze státních fondů ○ od územních rozpočtů ○ ostatní běžné příjmy (nahodilé, přijaté dary, sankce apod.) 	
(Saldo – přebytek)	(Saldo – schodek)

Zdroj: Vlastní zpracování, data dostupná z: PROVAZNÍKOVÁ, M.; *Financování měst, obcí a regionů – teorie a praxe*. 2009, s. 67

Obr. 3.2 Schéma kapitálového rozpočtu

Příjmy	Výdaje
<ul style="list-style-type: none"> ○ z prodeje majetku ○ kapitálové přijaté dotace z rozpočtové soustavy ○ příjmy z půjček apod. ○ příjmy z emise vlastních obligací ○ přebytek běžného rozpočtu ○ dary na investice apod. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ na investice ○ kapitálové dotace jiným rozpočtům ○ na nákup obligací, akcií ○ poskytované střednědobé a dlouhodobé půjčky ○ splátky dříve přijatých půjček ○ krytí deficitu běžného rozpočtu

Zdroj: Vlastní zpracování, data dostupná z: PROVAZNÍKOVÁ, M.; *Financování měst, obcí a regionů – teorie a praxe*. 2009, s. 68

3.1.1.1 Výdaje územních samosprávných celků

Jak již z výše uvedeného schématu běžného rozpočtu vyplývá, výdaje rozpočtů územních samospráv jsou určeny na financování potřeb lokálního a regionálního veřejného sektoru. Obce a regiony zabezpečují veřejné statky a služby, nejen z pohledu vlastních (lokálních) potřeb, ale často i veřejné statky, dané rozsahem delegované pravomoci a odpovědnosti za jejich zabezpečení v rámci decentralizace veřejného sektoru. Objem výdajů

neustále roste, což je odrazem zvýšené autonomie a odpovědnosti územní samosprávy za zabezpečování a financování veřejného sektoru na svém území, ale i růstu veřejného sektoru jako celku. Lze tedy říci, že rozsah výdajů územních samospráv ovlivňuje rozpočtové omezení ze strany příjmů a rozsah odpovědnosti i pravomocí obecní a regionální úrovně za zabezpečení škály veřejných statků a služeb.

Většina kapitálových výdajů obcí směřuje na projekty, které jsou však neziskové v tom smyslu, že jejich realizace nepřinese žádné generování peněz na splacení dluhu. V konečné fázi jsou i projekty financované dluhem později spláceny na vrub běžných příjmů, což může zejména u malých obcí ovlivnit možnost vykonávání jejich základních funkcí. Zvyšování dluhu obcí může nastat v souvislosti s možností čerpání finančních prostředků územní samosprávou ze strukturálních fondů EU. Ty vždy vyžadují vlastní finanční spoluúcast žadatele a mohou tak vytvářet tlak na další zadluženost obcí a zejména zadluženost krajů.

3.1.1.2 Ostatní příjmy územních samosprávných celků

1. Dotace a transfery

K financování státní správy vykonávané územními celky v přenesené působnosti a zajištění určitého standardu veřejných služeb slouží již zmíněné dotace a transfery obcím a krajům. Většina dotací je účelově vázaná a je zúčtovatelná. Mají charakter běžných i kapitálových dotací. Některé dotace jsou územním celkům vypláceny automaticky na základě schváleného zákona o státním rozpočtu za příslušný rok (nárokové dotace), u jiných musí obce a kraje o jejich přidělení žádat na základě stanovených podmínek.

Obce i kraje v České republice mohou získávat tyto typy dotací:

- *dotace vyplácené na základě souhrnného finančního vztahu státního rozpočtu k územním rozpočtům* (na místo v domovech důchodců, na lůžko ve vybraných zdravotnických zařízeních, příspěvek na školství, na sociální dávky),
- *dotace z kapitoly všeobecná pokladní správa* (lze poskytovat i mimořádné dotace a návratné finanční výpomoci),
- *dotace z rozpočtových kapitol jednotlivých ministerstev* (běžné a kapitálové dotace, které jsou většinou účelové),
- *dotace ze státních mimorozpočtových fondů,*

- *dotace z Evropské unie* (vyplácené ze strukturálních fondů, Kohezního fondu a jsou spojeny se spolufinancováním územních samospráv a jsou přísně účelové: na budování cyklotras, na podporu cestovního ruchu, přeshraniční spolupráci apod.),
- *dotace z rozpočtů krajů* (v rámci samostatné působnosti kraje – programy vyhlašované jednotlivými kraji, např. na podporu rozvoje cestovního ruchu, tak v rámci přerozdělení některých typů dotací, jež kraje získaly ze státního rozpočtu).

2. Finanční prostředky z fondů EU určené územní samosprávě

Členství České republiky v Evropské unii jí umožňuje již ve druhém programovacím období (2007 – 2013) podílet se na společných politikách EU včetně politiky hospodářské a sociální soudržnosti. Proto územní samospráva – kraje a obce, svazky obcí a jimi zřizované a zakládané organizace získaly možnost čerpat finanční prostředky ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti. Jedná se o nemalé finanční prostředky, významné zejména pro financování rozvoje cestovního ruchu, proto této problematice věnuji samostatnou podkapitolu.

3. Nedaňové příjmy

Jedná se zejména o příjmy z vlastní hospodářské činnosti, které představují u obcí významnější zdroj do rozpočtu, ovšem u krajů se jedná pouze o doplňkové příjmy. Jde o příjmy z užitelských poplatků realizovaných v rámci obce municipálními podniky, příjmy od organizací zřízených obcemi - odvody příspěvkových organizací, jako např. vodné, stočné, odvoz domovního odpadu, poplatky za školní stravování, služby knihoven apod. Dále se jedná o příjmy z pronájmu majetku, z realizace finančního majetku, úroky z poskytnutých úvěrů a ostatní nedaňové příjmy (pokuty).

4. Ostatní příjmy

Mezi ostatní příjmy územních rozpočtů řadíme kapitálové příjmy (příjmy z prodeje majetku územních celků, výnosy z vlastnictví cenných papírů), návratné příjmy (úvěry a půjčky od domácích a zahraničních peněžních ústavů, emise komunálních obligací, návratné finanční výpomoci a půjčky ze státních fondů), příjmy ze sdružování finančních prostředků, dary, výnosy z veřejných sbírek, atd. Jedná se o příjmy nepravidelné jak v čase, tak v prostoru.¹⁷

¹⁷ PROVAZNÍKOVÁ, M. *Financování měst, obcí a regionů – teorie a praxe*. 2009, s. 57-190

Jako konkrétní příklad je zde uvedeno srovnání příjmů a výdajů tří měst, Frenštátu pod Radhoštěm, Kopřivnice a Nového Jičína, vybraných pro zpracování této diplomové práce. Jak je z tabulky zřejmé, u všech tří měst převažují v roce 2009 výdaje nad příjmy a vzniká tzv. schodek rozpočtu. Saldo příjmů a výdajů je vyrovnáno saldem financování dle rozpočtové skladby. Jednoduše řečeno, tento schodek je uhrazen z třídy 8 financování.

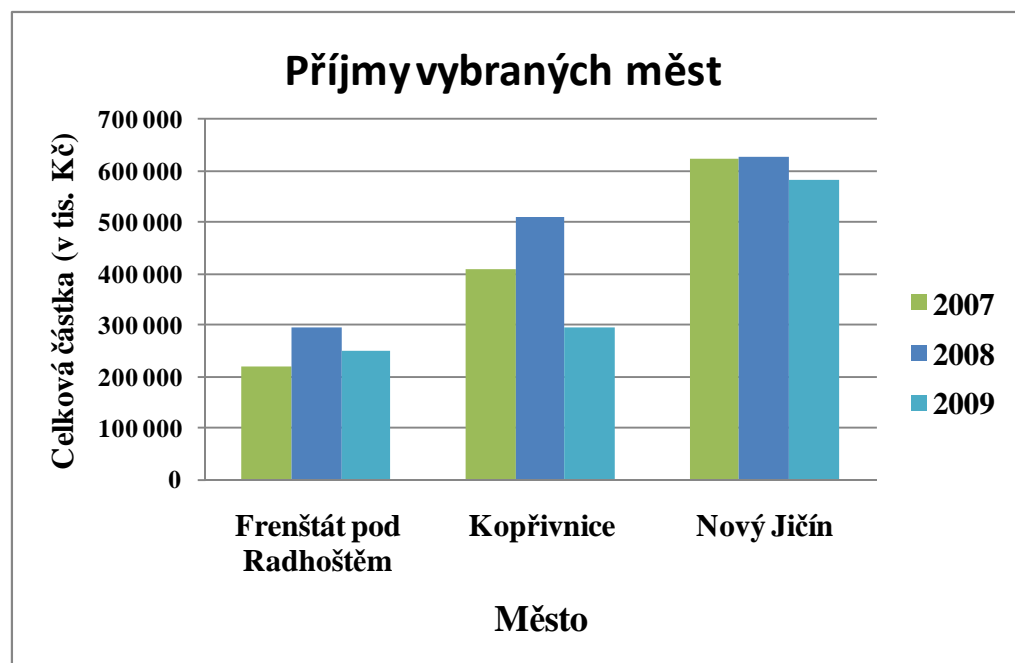
Tab. 3.1 Srovnání bilance rozpočtu vybraných obcí na rok 2009

Bilance rozpočtu dle rozpočtové skladby (RS)			
Město	Frenštát pod Radhoštěm	Kopřivnice	Nový Jičín
Úhrn příjmů (v tis. Kč) dle RS	249 000,00	295 551,90	582 578,67
Úhrn výdajů (v tis. Kč) dle RS	275 800,00	411 962,90	678 382,93
Saldo příjmů a výdajů	-26 800,00	-116 411,00	-94 804,26
	↓	↓	↓
	Schodek	Schodek	Schodek

Zdroj: Vlastní zpracování, data dostupná z www: <<http://www.mufrenstat.cz>>, <<http://www.koprivnice.cz>>, <<http://www.novy-jicin.cz>>

Následující graf znázorňuje celkové příjmy z rozpočtů vybraných měst a to v letech 2007, 2008 a 2009.

Graf 3.1 Srovnání příjmů vybraných obcí za období 2007 - 2009

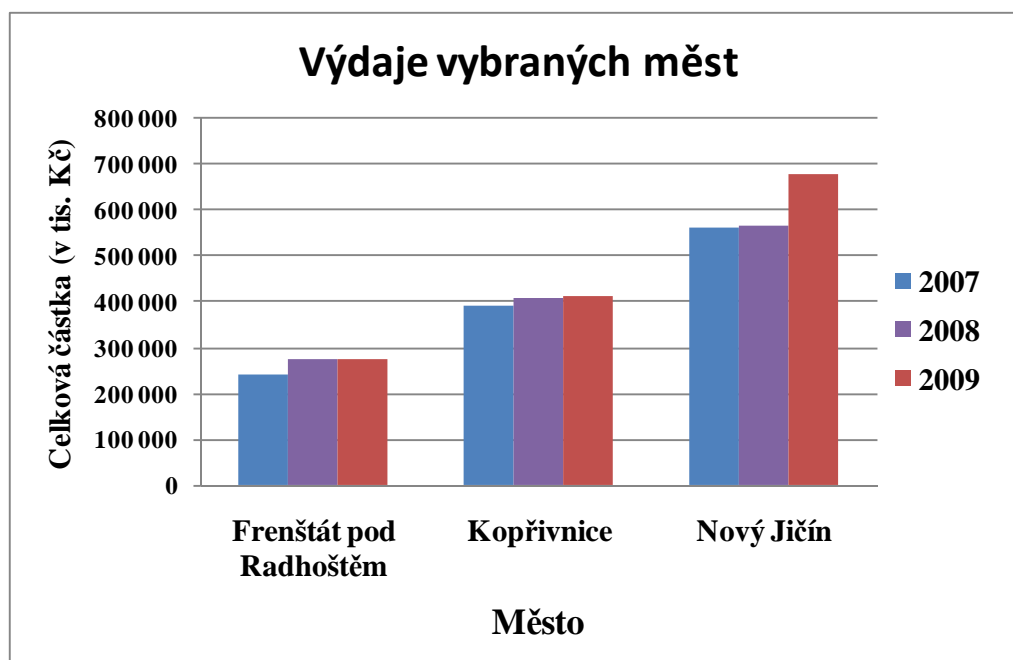

Zdroj: Vlastní zpracování

Je zřejmé, že největší příjmy má Nový Jičín. V letech 2007 a 2008 se částka jen nepatrně navýšila, ale v roce 2009 je znát viditelný pokles. Město Kopřivnice má ze všech měst největší výkyvy v celkových příjmech. V roce 2009 se oproti předchozímu roku jedná skoro o poloviční pokles. Také ve Frenštátě pod Radhoštěm došlo v tomto roce k poklesu, konkrétně o necelých 48 mil. Kč. Tento pokles v příjmech, v roce 2009, je ovlivněn zejména ekonomickou krizí, která v tomto období začala sílit.

V následujícím grafu jsou znázorněny naopak celkové výdaje z rozpočtů vybraných měst za roky 2007, 2008 a 2009. Lze vyčíst, že každoročně se výdaje každého města zvyšují. Největší výkyvy jsou opět zaznamenány v roce 2009, avšak u Nového Jičína. Konkrétně se jedná o navýšení o více jak 100 mil. Kč ve výdajích města. U Kopřivnice je každoročně vidět pouze nepatrný nárůst výdajů. Frenštát pod Radhoštěm navýšil své výdaje pouze o 200 tis. Kč.

Graf 3.2 Srovnání výdajů vybraných obcí za období 2007 - 2009

Zdroj: Vlastní zpracování

Není však zcela namístě tato města srovnávat, protože jsou to města s rozdílným počtem obyvatel a rozlohou, což má na výši příjmů obce velký, ne-li zásadní vliv. Jediné co lze porovnat je, jak příjmy a výdaje v daném městě kolísají v jednotlivých letech. Největší změna v rozpočtech měst nastala v roce 2009, kdy je situace ovlivněna zmíněnou světovou ekonomickou krizí.

Města jsou v následující tabulce seřazena vzestupně, podle množství obyvatel zde žijících a také podle rozlohy. Tomu odpovídá i grafické znázornění a zmíněná výše příjmů a výdajů.

Tab. 3.2 Srovnání základních údajů o obcích

Město	Počet obyvatel k 31. 12. 2008	Katastrální plocha
Frenštát pod Radhoštěm	11 163	1 143
Kopřivnice	23 172	2 747
Nový Jičín	25 939	4 469

Zdroj: Vlastní zpracování, data dostupná z www: < <http://www.risy.cz> >

3.2 Financování cestovního ruchu

Rozvoj cestovního ruchu bývá podporován jak z krajských a místních rozpočtů, tak ze státních a zahraničních dotací, určených pro ekonomické oživení regionů. Existují dva typy programů na podporu cestovního ruchu, s přímou vazbou (ty přímo souvisí s cestovním ruchem) a programy s nepřímou vazbou (ty se zaměřují na pomoc v jiné oblasti, jako malé a střední podnikání, podpora vzdělávání obyvatel, životní prostředí apod.).

Hlavní finanční podpora pro cestovní ruch však pochází ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti. Během posledního programového období byly z těchto fondů uvolněny prostředky na podporu značného počtu intervencí v oblasti cestovního ruchu, přičemž výše podpory byla vzhledem k průřezovému charakteru odvětví různá. Do nejdůležitějších turistických destinací směřovala podpora prostřednictvím regionálních operačních programů a vnitrostátních odvětvových operačních programů.

Strukturální fondy obecně, a zejména Evropský fond pro regionální rozvoj, jsou na evropské úrovni důležitým zdrojem financování malých a středních podniků působících v oblasti cestovního ruchu a rovněž dalších aktivit, které s touto oblastí souvisejí. Přestože cestovní ruch nepatří mezi nejdůležitější priority a z hlediska kvantity představují prostředky plynoucí ze strukturálních fondů do tohoto odvětví jen malý podíl v poměru k jejich celkovému objemu, z hlediska kvality je jeho dopad na regionální rozvoj nezanedbatelný, zvláště v těch oblastech, které jsou na odvětví cestovního ruchu výrazně závislé.

3.2.1 Národní program podpory cestovního ruchu

V roce 2010 na základě rozhodnutí ministra pro místní rozvoj č. 25/2010 ze dne 10. února 2010 byl schválen Národní program podpory cestovního ruchu pro rok 2010, včetně zaměření podprogramu Cestovní ruch pro všechny. Podprogram je zaměřený na tvorbu nových produktů domácího cestovního ruchu, včetně marketingové podpory nově vytvořených produktů a také na vytvoření podmínek pro realizaci nových produktů domácího cestovního ruchu ve vztahu k cestovnímu ruchu pro všechny (např. bezbariérový přístup, dětská herna, dětský koutek, mobilní bazén, vybavení třídy pro školy v přírodě apod.), maximálně do 20 % z celkových způsobilých výdajů projektu. Podpora je poskytována formou dotace, která může dosáhnout maximální výše 50 % celkových způsobilých výdajů akce.

Cíle podprogramu Cestovní ruch pro všechny je zejména zachování zaměstnanosti v oblasti cestovního ruchu v souvislosti s aktuální ekonomickou situací ČR, dále podpora tvorby nových produktů domácího cestovního ruchu s cílem snížení sezónnosti cestovního ruchu a vytvoření podmínek pro zajištění pracovních míst v podnicích cestovního ruchu po dobu celého kalendářního roku a také začlenění nových cílových skupin do aktivit cestovního ruchu, pro které je účast na cestovním ruchu obtížná.

Příjemcem dotace může být podnikatelský subjekt (právnícká nebo fyzická osoba provozující podnikatelskou činnost v kategoriích: ubytování, stravování a pohostinství nebo činnosti cestovních agentur, kancelář a jiné rezervační související činnosti).

3.2.2 Možnosti čerpání prostředků územní samosprávou (programovací období 2007-13)

Subjekty územní samosprávy mohou v programovacím období 2007-2013 využívat finanční prostředky ze strukturálních fondů Evropské unie. Toto programovací období představuje možnost čerpání finančních prostředků ze strukturálních fondů již v plném rozsahu – zhruba 26,7 mld. eur, což je zhruba 752,7 mld. Kč. Po jistém zpoždění se schválením všech operačních programů (OP), mohou územní samosprávy od poloviny roku 2007 předkládat svoje žádosti o dotace.

Na financování aktivit krajů a obcí a jimi zřizovaných a zakládaných organizací lze využít prostředky téměř ze všech 26 OP, které jsou rozděleny mezi tři cíle politiky hospodářské a sociální soudržnosti:

1. Cíl: Konvergence

V jeho centru stojí podpora hospodářského a sociálního rozvoje méně vyspělých regionů a členských států. V České republice pod něj spadají všechny regiony soudržnosti s výjimkou hlavního města Prahy a je realizovaný prostřednictvím sedmi tematických operačních programů (TOP), jednoho integrovaného operačního programu (IOP) a sedmi regionálních operačních programů (ROP). Na cíl Konvergence připadá v ČR 25,89 mld. eur.

2. Cíl: Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost

Tento cíl podporuje regiony, které nečerpají z Konvergence. V České republice pod něj spadá hlavní město Praha se dvěma operačními programy. Na cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost připadá v ČR 0,42 mld. eur.

3. Cíl: Evropská územní spolupráce

Usiluje o podporu přeshraniční, meziregionální a nadnárodní spolupráce regionů. V České republice pod něj spadají všechny regiony a prostředky lze čerpat z devíti operačních programů (OP). Na cíl Evropská územní spolupráce připadá v ČR 0,39 mil. eur.¹⁸

Tab. 3.3 Rozdělení finančních prostředků a váhy na OP na roky 2007 – 2013

Druh operačního programu	Mil. EUR	Váha v %
Cíl 1 - Konvergence		
OP Podnikání a inovace	3 041,3	11,8
OP Výzkum a vývoj pro inovace	2 070,7	8,0
OP Lidské zdroje a zaměstnanost	1 837,4	7,0
OP Vzdělávání a konkurenceschopnost	1 828,7	7,0
OP Životní prostředí	4 917,9	19,0
OP Doprava	5 759,1	22,3
OP Technická pomoc	247,8	1,0
Integrovaný operační program	1 582,4	6,0
Regionální operační programy regionů soudržnosti	4 659,0	18,0
Celkem	25 944,3	100,0
Cíl 2 - Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost		
OP Konkurenceschopnost - region soudržnosti Praha	234,9	71,0
OP Adaptabilita - region soudržnosti Praha	108,4	29,0
Celkem	343,3	100,0
Cíl 3 - Evropská územní spolupráce		
OP Přeshraniční spolupráce	351,5	90,0
OP Nadnárodní a meziregionální spolupráce	38,4	10,0
Celkem	389,9	100,0
Finance EU celkem (běžné ceny)	26 677,5	

Zdroj: PROVAZNÍKOVÁ, M. *Financování měst, obcí a regionů – teorie a praxe*. 2009, s. 165

¹⁸ SF, [online].[cit. 2010-03-15] Dostupné z [www: <http://www.strukturalni-fondy.cz/Programy-2007-2013>](http://www.strukturalni-fondy.cz/Programy-2007-2013)

Opatření určená územní samosprávě se vyskytují zejména v individuálních ROP, v OP Životní prostředí, OP Lidské zdroje a zaměstnanost, v Integrovaném operačním programu okrajově i v OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost a v OP Podnikání a inovace. Na iniciativu Společenství INTEREG III z předchozího programovacího období navazují projekty příhraniční spolupráce. V České republice se jedná o pět operačních programů: spolupráce s Bavorskem, Saskem, Polskem, Slovenskem a Rakouskem.

Většina OP je financována z Evropského fondu pro regionální rozvoj (ERDF), pouze OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost a OP Lidské zdroje a zaměstnanost jsou financovány z Evropského sociálního fondu (ESF) a OP Životní prostředí a OP Doprava jsou financovány ze dvou fondů, a to z ERDF a z Fondu soudržnosti.

Celková alokace čerpání peněžních prostředků je pro ČR více než 2,69 mld. eur. Pro čerpání prostředků platí pravidlo „n+3“, takže alokace z jednotlivých let je možné čerpat ještě následující tři roky. Podmínkou čerpání je však zpracování, předložení a schválení projektů, které v intencích programových dokumentů budou realizovat vytyčené cíle a samozřejmě jejich spolufinancování ze strany předkladatelů a ČR. Každý operační program má přesná pravidla čerpání dotací. Projekty lze rozdělit na výdělečné, na něž se vztahuje pravidlo veřejné podpory, jejíž výše dosahuje v ČR od 36% do 60%. Ostatní subjekty, především z řady měst a obcí mohou potenciálně získat až 85-92,5%. Existují vždy specifické výjimky, které určují limitující výši příspěvku EU, popřípadě dofinancování ze státního rozpočtu.

Tab. 3.4 Forma a výše poskytnutí finanční pomoci u různých typů příjemců dotace

Typ příjemce	Maximální výše podpory u projektů nezakládajících veřejnou podporu v % celkových způsobilých výdajů projektu	Maximální výše podpory u projektů zakládajících veřejnou podporu v % celkových způsobilých výdajů projektu
Podnikatel splňující definici malého podniku	60%	60%
Podnikatel splňující definici středního podniku	50%	50%
<ul style="list-style-type: none"> ○ kraj, obec, svazky obcí ○ organizace zřizované či zakládané obcí ○ veřejné výzkumné instituce ○ nestátní neziskové organizace ○ Hospodářská komora ČR a její složky ○ zájmová sdružení PO 	92,5%	<ul style="list-style-type: none"> ○ Příjemce splňující definici velkého podniku: 40% ○ Příjemce splňující definici středního podniku: 50% ○ Příjemce splňující definici malého podniku: 60%

Zdroj: PROVAZNÍKOVÁ, M. *Financování měst, obcí a regionů – teorie a praxe*. 2009

Finanční pomoc nestrukturálních fondů na většinu investičních projektů je vyplácena až po skončení projektu, případně etapy projektu. Žadatel musí mít zajištěno financování celého projektu (etapy) z vlastních zdrojů, případně jiným způsobem. U malých obcí může být spolufinancování projektů velkým problémem a nutí je k čerpání úvěrů a jejich nadměrnému zadlužování. S problémy se lze setkat i s nedostatečně kvalifikovanými lidskými zdroji a nízkou informovaností u představitelů malých obcí.

Pro cestovní ruch jsou v programovacím období 2007 – 2013 relevantní tyto programy: Integrovaný operační program (IOP), Regionální operační programy (ROP), Programy přeshraniční spolupráce a Program rozvoje venkova (PRV). Jednotlivé programy v současné době představují hlavní nástroje realizace Koncepce státní politiky cestovního ruchu v ČR na období 2007 – 2013.

3.2.2.1 Integrovaný operační program (IOP)

Hlavním východiskem pro zpracování Integrovaného operačního programu je Národní strategický referenční rámec ČR 2007 – 2013, který je základem pro zaměření intervencí České republiky v rámci strukturálních fondů. Integrovaný operační program je kompatibilní se základními národními strategickými dokumenty (zejména se Strategií regionálního rozvoje ČR, Strategií udržitelného rozvoje ČR, Strategií hospodářského růstu ČR a se Státní politikou životního prostředí ČR (2004 – 2010)). Tento program je obecně zaměřen na zefektivnění fungování veřejné správy a lepší využití potenciálu území prostřednictvím národních systémových intervencí, přičemž cestovní ruch je zde chápán jako jedna z těchto intervencí. Řídícím orgánem IOP je Ministerstvo pro místní rozvoj ČR.

IOP obsahuje 6 prioritních os rozdělujících operační program na logické celky, a ty jsou dále konkretizovány prostřednictvím již zmíněných oblastí intervence, které vymezují, jaké typy projektů mohou být v rámci příslušné prioritní osy podpořeny. Cestovní ruch je zde podporován v rámci prioritní oblasti č. 4 – Národní podpora cestovního ruchu. Tato prioritní oblast je koncipována jako víceúčelová, a tak všechny aktivity mohou být realizovány na celém území ČR včetně hlavního města Prahy jako národní a systémové intervence, jejichž realizace by např. na regionální úrovni ztratila smysl. Celkem je v IOP alokováno včetně národních zdrojů cca 77,5 mil. eur.

Integrovaným plánem rozvoje města (IPRM) se rozumí soubor konkrétních vzájemně obsahově i časově provázaných akcí, které budou realizovány dvěma či více projekty

směřujícími k dosažení společného cíle lokality, města nebo regionu a mohou být podpořeny z jednoho či více operačních programů.¹⁹

3.2.2.2 Regionální operační programy (ROP)

Nejvýznamnějšími programy, které podporují aktivity, jejichž realizace náleží do působnosti obcí nebo krajů jsou Regionální operační programy (ROP). Hlavním finančním zdrojem v oblasti cestovního ruchu se v tomto programovacím období stalo celkem sedm Regionálních operačních programů (ROP), jež jsou samostatně řízeny příslušnou Regionální radou daného regionu soudržnosti. Celkově je v ROP alokováno na cestovní ruch včetně národních a soukromých zdrojů cca 981,9 mil. eur. ROP mají na cestovní ruch určenou většinou jednu prioritní osu, v níž je pokryto široké spektrum oblastí podpory.

V následující tabulce je uvedeno, jaké množství finančních prostředků je vyčleněno na ROP Moravskoslezsko, do jehož působnosti spadají všechny tři vybrané obce, jejichž srovnáním se tato diplomová práce zabývá.

Tab. 3.5 Finanční alokace ROP Moravskoslezsko

Regionální operační program NUTS II Moravskoslezsko			
Prioritní osa	Název	Vyčleněno z fondů EU (v mil. Eur)	Procento ROP
1	Regionální infrastruktura a dostupnost	289,3	40,4
2	Podpora prosperity regionu	194,8	27,2
3	Rozvoj měst	136,1	19
4	Rozvoj venkova	71,6	10
5	Technická pomoc	24,3	3,4
	Celkem	716,1	100

Zdroj: PROVAZNÍKOVÁ, M. *Financování měst, obcí a regionů – teorie a praxe*. 2009, s. 169.

Níže uvedená tabulka znázorňuje prioritní osy Regionálního programu Moravskoslezsko, kde je tučně zvýrazněná oblast podpory 2.2 Rozvoj cestovního ruchu.

¹⁹ SF, [online].[cit. 2010-03-15] Dostupné z www: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/getdoc/ae5865d4-be4a-403d-9461-7ee797397a20/Integrovaný-operacní-program>>

Tab. 3.6 Prioritní osy ROP Moravskoslezsko

Prioritní osy	1. Regionální infrastruktura a dostupnost	2. Podpora prosperity regionu	3. Rozvoj měst	4. Rozvoj venkova
Oblasti podpory	1.1. Rozvoj regionální silniční dopravní infrastruktury	2.1. Infrastruktura veřejných služeb	3.1. Rozvojové póly regionu	4.1. Rozvoj venkova
	1.2. Rozvoj a dostupnost letiště Ostrava	2.2. Rozvoj cestovního ruchu	3.2. Subregionální centra	
	1.3. Rozvoj dopravní obslužnosti	2.3. Podpora využívání brownfields		
	1.4. Infrastruktura integrovaného záchranného systému a krizového řízení	2.4. Marketing regionu		

Zdroj: Vlastní zpracování, data dostupná z [www: <http://www.rr-moravskoslezsko.cz>](http://www.rr-moravskoslezsko.cz)

3.2.2.3 Programy přeshraniční spolupráce (PPS)

Programy na podporu přeshraniční spolupráce na všech hranicích ČR pro období 2007- 2013 s 85% finanční podporou EU jsou určeny pro neziskový sektor. Na každé státní hranici se finanční prostředky obou sousedních stran slučují do jedné společné částky, celkově určené pro obě přilehlé části pohraničí, které jsou pro účely programu sloučené do společně vymezené oboustranné pohraniční oblasti. Podíly podpory cestovního ruchu jsou zde diferencované dle jednotlivých společných pohraničních území. Celkově bude v těchto programech na cestovní ruch společně využitelných cca 190 mil. eur, které budou postupně využívány na jednotlivé projekty.

3.2.2.4 Program rozvoje venkova (PRV)

Významným finančním zdrojem je rovněž Program rozvoje venkova, který je samostatně financován v rámci společné zemědělské politiky EU z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova a je příležitostí pro čerpání dotací zejména pro malé obce. Řídícím orgánem programu je Ministerstvo zemědělství. Tento program navazuje na OP Rozvoj venkova a multifunkčního zemědělství z předchozího programového období, v tomto programovacím období již však podpora konkurenceschopnosti zemědělství a venkova nespadá pod strukturální fondy a je financována prostřednictvím PRV financovaného z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EAFRD).

Cestovní ruch je v tomto programu chápán jako příležitost pro diverzifikaci ekonomických aktivit na venkově, čímž významně přispívá k rozvoji nezemědělské produkce. Celkově je na podporu rozvoje cestovního ruchu v tomto programu alokováno v opatření 1.3 Podpora cestovního ruchu včetně veřejných a soukromých zdrojů cca 144,8 mil. eur, ze kterých budou podporovány projekty zaměřené zejména na budování rekreační infrastruktury a zajištění služeb pro pěší a vodní turistiku, lyžování, budování vinařských stezek a hiposteze.²⁰

3.2.3 Projekty na podporu rozvoje cestovního ruchu v jednotlivých obcích

Programování v regionálním řízení je organizační, rozhodovací a finanční proces, jehož výsledkem je programový dokument. Ten rozpracovává ve střednědobém horizontu dlouhodobé strategické cíle, cesty jejich dosažení, způsob realizace a financování. Programování můžeme rozlišit na programování střednědobých úkolů regionálního rozvoje České republiky a jako programování strukturální pomoci Evropské unie České republice.²¹

Ve vztahu k potenciálu území jsou v posledních letech vytvářeny různé projekty, včetně lokálních projektů rozvoje různých forem a druhů cestovního ruchu v exponovaných rekreačních prostorech. Výchozími dokumenty pro projekty na lokální úrovni jsou koncepce nebo programy s vyšší působností, např. Koncepce státní politiky cestovního ruchu v ČR, Státní program podpory cestovního ruchu, Regionální operační program i regionální projekty a nyní také projekty mikroregionů nebo sdružení obcí. K projektům mezinárodního významu patří projekty rozvoje dopravní infrastruktury, v zájmovém území, která vytvoří mnohem lepší podmínky pro socioekonomický rozvoj území, pro potenciální investory i v oblasti rozvoje cestovního ruchu.

V projektech na lokální úrovni jsou prioritami řešení problémů nezaměstnanosti, sociálněekonomické transformace, restrukturalizace zemědělské a průmyslové výroby, řešení ekologických problémů v území, modernizace dopravní infrastruktury a rovněž rozvoj sektoru služeb a rozvoj cestovního ruchu v příhraničním regionu. Z podporovaných aktivit zaměřených na rozvoj měst a obcí lze jmenovat např.:

- revitalizace a komplexní úpravy veřejných prostranství ve městech,

²⁰ MMR, [online].[cit. 2010-02-12] Dostupné z [www](http://www.mmr.cz):

<<http://www.mmr.cz/Cestovni-ruch/Programy-Dotace/Programovaci-obdobi-2007---2013>>

²¹ MALINOVSKÝ, J., WOKOUN, R. a kol. *Regionální rozvoj*. 2008, s. 440

- regenerace historických jader měst a veřejných prostranství panelových sídlišť,
- výstavba, modernizace a infrastruktura regionálních zařízení veřejných služeb (např. objektů a zařízení pro kulturu, sport a volnočasové aktivity),
- projekty na podporu rozvoje venkova a na obnovu obecního nebo krajského majetku postiženého živelnou nebo jinou pohromou, aj.

V oblasti infrastruktury cestovního ruchu je to zejména:

- výstavba, modernizace a rekonstrukce ubytovacích a stravovacích zařízení s přímou vazbou na cestovní ruch,
- výstavba či modernizace doprovodné turistické infrastruktury (např. kongresových a lázeňských center, sportovně rekreačních zařízení včetně zařízení pro rekreační plavbu, skanzenů, turistických informačních center apod.),
- rekonstrukce, obnova a zpřístupnění památek regionálního významu pro potřeby cestovního ruchu kulturního dědictví pro jejich využití v rozvoji cestovního ruchu,
- obnova a rozvoj turistických stezek, cyklotras, lyžařských tras, hipostezek, naučných stezek včetně doplňkových zařízení, aj.

V oblasti služeb pro cestovní ruch to je například:

- podpora účasti na veletrzích,
- pořádání sympozií, konferencí a seminářů o cestovním ruchu,
- podpora tvorby propagačních materiálů a podpora marketingových aktivit,
- tvorba produktů cestovního ruchu,
- marketingová a informační kampaň a strategie,
- rozvoj informačních systémů a organizace a řízení cestovního ruchu.

Dotační tituly pro obce od 5000 do 49 999 obyvatel

Příjemci podpory musí sledovat výzvy jednotlivých oblastí podpory v rámci operačních programů a Programu rozvoje venkova, které blíže specifikují podmínky pro předkládání žádostí o podporu. V ČR je systém podpory a čerpání dotací u obcí obecně nastaven mimo jiné dle počtu obyvatel. Existují však také dotační tituly, kde je příjemcem obec bez omezení počtu obyvatel. Podrobný přehled dotačních titulů souvisejících však pouze s rozvojem cestovního ruchu, na které mohou reagovat všechny obce, jsou uvedené v příloze č. 1. Obce zvolené pro tuto práci, spadají do kategorie s počtem obyvatel od 5000 do 49 999, jejichž dotační tituly související s rozvojem cestovního ruchu, o které mohou žádat, jsou uvedeny v příloze č. 2. Jedná se o obce Frenštát pod Radhoštěm, Kopřivnici a Nový Jičín, které náleží Moravskoslezskému kraji a spadají tak do působnosti ROP Moravskoslezsko.

V následující tabulce je uvedený seznam přidělených dotací v období 2007 – 2013, podporujících rozvoj cestovního ruchu ve vybraných městech od různých zdrojů. Zdroji financování jsou v tomto případě Strukturální fondy Evropské unie, Regionální operační program NUTTS II Moravskoslezsko, Moravskoslezský kraj a Ministerstvo kultury ČR.

Tab. 3.7 Seznam přidělených dotací od různých zdrojů

Název projektu	Částka přidělená hrazená z veřejných zdrojů s uvedením daného fondu		
	Rok získání dotace	Alokovaná částka (v Kč)	Zdroj
KOPŘIVNICE			
Dotace pro Regionální muzeum v Kopřivnici	2007-2009	7 556 400,0	EU, MSK
Příspěvek pro Kulturní dům Kopřivnice	2007-2009	3 927 550,0	MSK
Rekonstrukce informačně-orientačního systému miniregionu Kopřivnice, Štramberku, Příboru a Hukvald	2007	574 310,0	MMR
Aktualizace a modernizace webových stránek TIC Kopřivnice	2009	100 000,0	MSK
TIC Kopřivnice - poskytování informací	2009	382 150,0	MSK
Zlepšení informační a propagační činnosti TIC Kopřivnice	2010	110 000,0	MSK
FRENŠTÁT POD RADHOŠTĚM			
Regenerace městských památkových zón - radnice	2007, 2008	1 275 000,0	Ministerstvo kultury ČR
Kulturní aktivity a informační služba knihoven	2007, 2008	82 000,0	Ministerstvo kultury ČR
Eurosportpark	2007	850 000,0	MSK
Podpora obnovy kulturních památek - kaplička na Kopané	2008	27 000,0	Ministerstvo kultury ČR
Projekt Objevujte Frenštátsko	2008	3 613 512,6	MSK
NOVÝ JIČÍN			
Rozvoj cestovního ruchu Euroregionu Silesia - Toulky Novojičínskem	2007	479 000,0	EU
Rekonstrukce Masarykova náměstí II. etapa	2009	24 569 182,6	ROP
Rozšíření a zkvalitnění služeb informačního centra v Novém Jičíně	2009	99 000,0	MSK
Nový Jičín - město klobouků	2009	11 122 576,4	ROP
Zkvalitnění služeb IC prostřednictvím výpočetní a kancelářské techniky a zvýšení jazykové vzdělanosti.	2010	100 000,0	MSK

Zdroj: Vlastní zpracování, data zpracována na základě poskytnutých informací od pracovníků MěÚ

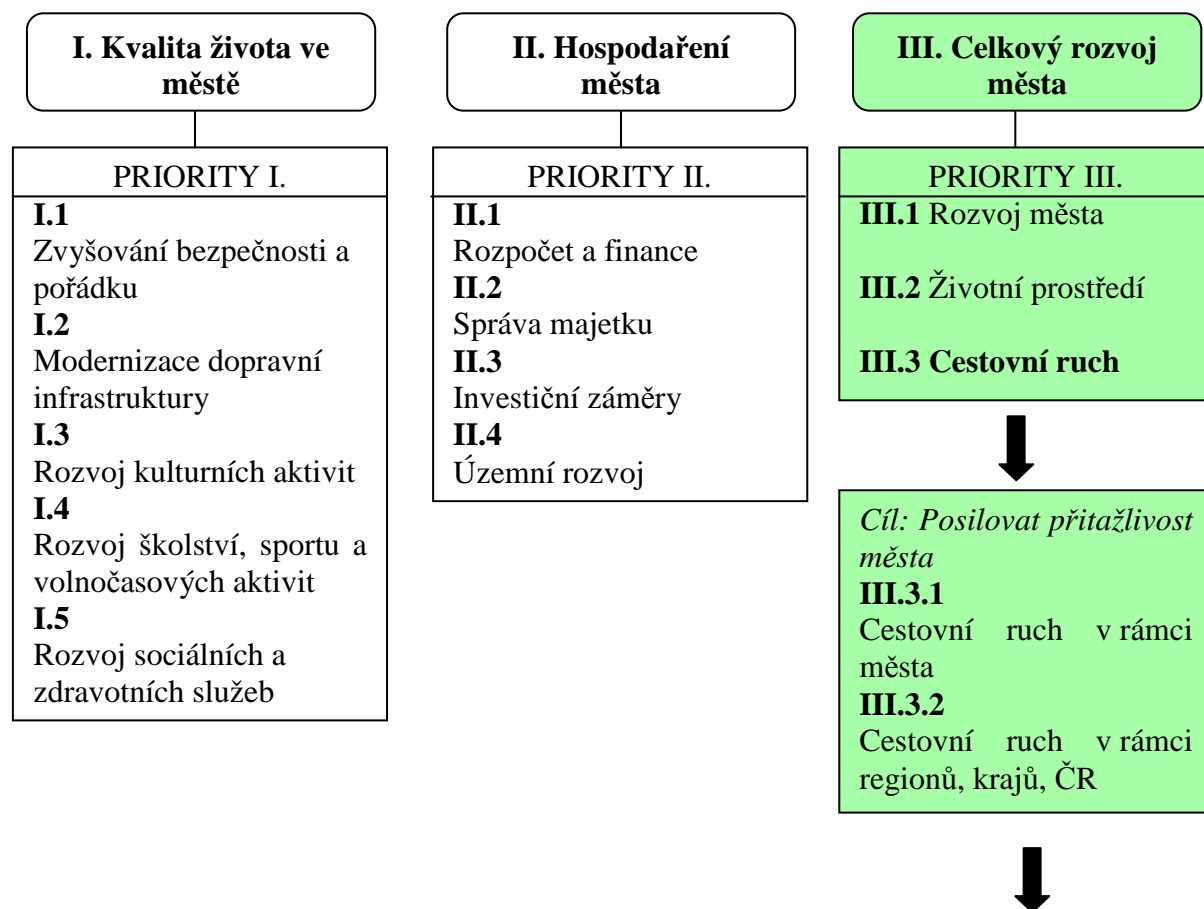
3.2.3.1 Frenštát pod Radhoštěm

Finanční prostředky, které město po schválení zastupitelstvem města rozdělují do jednotlivých oblastí, např. na podporu rozvoje cestovního ruchu, jsou rozdělovány na základě dlouhodobých strategií a cílů, které jsou obsaženy v Programu rozvoje města (dále jen PRM) na rok 2008 – 2015, které město vypracovalo. Tento program vytváří širší koncepční rámec vývoje města. Svým dlouhodobým zaměřením by PRM měl přispívat k zachování kontinuity rozvoje města bez ohledu na to, jaké bude politické složení na radnici. Hlavní část cílů rozvoje města by měla být realizována do roku 2013, tzn. v období, kdy bude EU poskytovat finanční prostředky podporující rozvoj obcí v ČR. Konkrétní aktivity pak budou zaměřeny na postupné naplňování tohoto Programu. Hlavním cílem PRM je poskytnout zastupitelstvu města účinný nástroj pro řízení rozvoje města. Současně je nástrojem, který pomáhá při dotačním řízení prokázat, že předkládaný projekt je součástí širšího plánu a nejedná se pouze o nahodilou činnost. Projekt tak získává nemalou konkurenční výhodu.

Dlouhodobý rozvoj města vychází z globálního cíle a ze základních strategických oblastí: kvalita života ve městě, fungování a obraz města, ekonomika, obyvatelstvo, infrastruktura a životní prostředí. Zastupitelstvo města Frenštát pod Radhoštěm stanovilo pro dosažení stanoveného globálního cíle specifické cíle a priority, které jsou znázorněné v obrázku níže. Vzhledem k zaměření práce se dále zabývám pouze prioritní oblastí III. 3 Cestovní ruch.

Globálním cílem PRM je vytvořit z Frenštátu pod Radhoštěm město zdravého a moderního životního stylu, opírajícího se o svá specifika a své tradice. Zároveň tak celkovým rozvojem města dosáhnout dlouhodobé prosperity a spokojenosti občanů. PRM má tři specifické cíle a z nich vyplývající priority: kvalita života ve městě, hospodaření města a celkový rozvoj města, které jsou podrobněji znázorněné v následujícím schématu.

Obr. 3.3 Program rozvoje města Frenštát pod Radhoštěm na období 2008 – 2015

Specifický cíl	Celkový rozvoj města
Priorita III.3	Cestovní ruch
III.3.1	Cestovní ruch v rámci města
III.3.1.1	Řídit a koordinovat aktivity v cestovním ruchu
III.3.1.2	Využít výstupy projektů „Koncepce rozvoje cestovního ruchu v mikroregionu Frenštátska“ (říjen 2004) a „Objevujte Frenštátsko aneb do Beskyd za aktivitami, zážitky a za kulturou“(2007, 2008)
III.3.1.3	Spolupracovat s poskytovateli služeb pro aktivní odpočinek
III.3.1.4	Využít stávající objekty pro potřeby rozvoje vybraných forem cestovního ruchu, včetně nabídky vhodných pozemků a budov
III.3.1.5	Zkvalitňovat dopravní infrastrukturu pro rozvoj cestovního ruchu
III.3.1.6	Rozvíjet a aktualizovat informační servis
III.3.2	Cestovní ruch v rámci regionů, krajů, ČR
III.3.2.1	Aktivní účast v Mikroregionu Frenštátsko
III.3.2.2	Aktivní účast ve sdružení Beskydy – Valašsko.
III.3.2.3	Spolupráce na konkrétních projektech v rámci regionů, krajů, ČR

Zdroj: Vlastní zpracování

V PRM Frenštát pod Radhoštěm nejsou podrobně specifikovány žádné finanční částky ve spojení s plánovanými aktivitami pro rozvoj cestovního ruchu ve městě.

3.2.3.2 Kopřivnice

Strategie rozvoje cestovního ruchu v Kopřivnici (dále jen Strategie) na léta 2006–2010 je střednědobý strategický dokument k podpoře rozvoje cestovního ruchu na úrovni města Kopřivnice. Cílem dokumentu je definovat strategii udržitelného rozvoje cestovního ruchu v Kopřivnici a pomocí této strategie následně rozvoj cestovního ruchu iniciovat, usměrňovat a koordinovat. Dokument zároveň slouží jako podkladový materiál, na jehož základě budou připravovány projekty, u nichž se předpokládá spolufinancování z fondů Evropské unie, státního rozpočtu, rozpočtu Moravskoslezského kraje a města Kopřivnice. Na tento materiál by měl každoročně navázat akční plán, který bude definovat konkrétní aktivity a projekty, jejichž realizací by mělo dojít k naplnění stanovených cílů. Tuto Strategii schválila Rada města Kopřivnice na své 58. schůzi konané dne 12. 9. 2006.

Strategická vize rozvoje města Kopřivnice vychází jak z rozvojové vize Regionálního operačního programu NUTS II Moravskoslezsko 2007-2013, tak z Programu rozvoje územního obvodu Moravskoslezského kraje 2005-2008 při respektování dlouhodobě udržitelného rozvoje. Vize cestovního ruchu v Kopřivnici v roce 2010 je město jako neopomenutelná součást známé turistické destinace Lašská brána Beskyd s kvalitní nabídkou atraktivit a služeb a se spokojenými návštěvníky, kteří se do ní budou rádi vracet.

K dosažení uvedené vize je nutné splnit následující cíle:

- Růst počtu turistů, kteří navštíví město
- Prodloužení doby jejich pobytu ve městě
- Kvalitnější a pestřejší nabídka ubytovacích, stravovacích a doplňkových služeb
- Zvýšení vzdělanosti a profesionality pracovníků v cestovním ruchu
- Zlepšení image Kopřivnice jako turistické destinace
- Zlepšení spolupráce subjektů zainteresovaných v cestovním ruchu²²

Podle vize uvedené ve Strategickém plánu rozvoje města na léta 2007 – 2022 se Kopřivnice změní na prosperující regionální centrum. Bude městem přitažlivým pro občana, investora i turistu. Svou ekonomickou prosperitu bude stavět na silné automobilové tradici, na širokém spektru podnikatelských aktivit, rozvoji turistických atraktivit a vzdělaných lidech.

²² KOPŘIVNICE, [online].[cit. 2010-03-20] Dostupné z www:

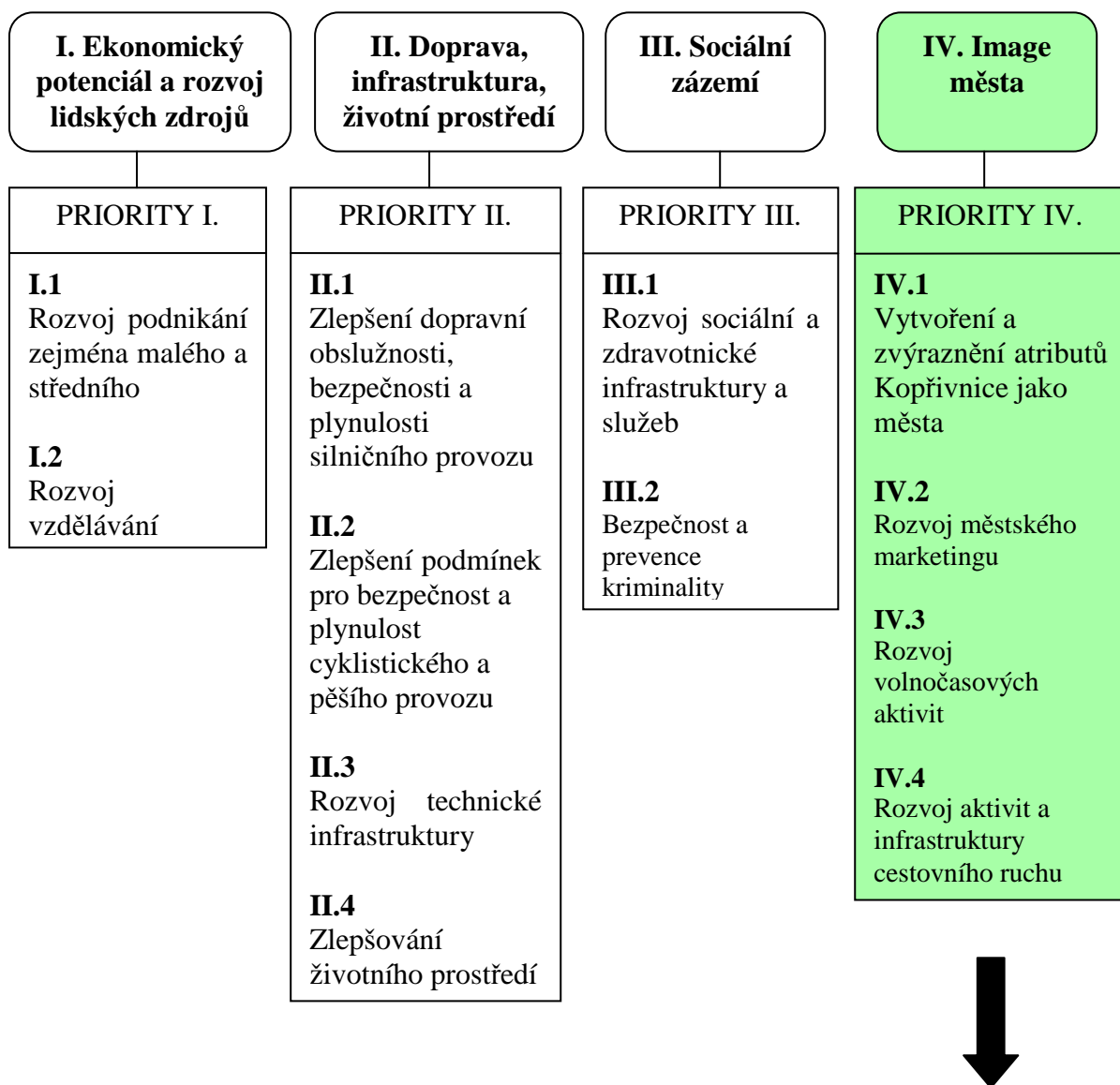
<<http://www.koprivnice.cz/urad/infozradnice/dokumentyastudie/strategiecestovniruch.pdf>>

V neposlední řadě bude město Kopřivnice zdravým městem s moderním centrem nabízejícím široký rozsah kvalitních služeb rostoucímu počtu obyvatel.

Ve strategickém plánu jsou uvedené čtyři hlavní prioritní oblasti, které jsou stručně vymezené v níže uvedeném schématu. Jedná se o ekonomický potenciál a rozvoj lidských zdrojů, další prioritou je doprava, infrastruktura, životní prostředí, třetí prioritou je sociální zázemí a poslední prioritou image města, která je dále podrobněji rozepsána, protože se jedná o oblast zaměřenou mimo jiné také na rozvoj cestovního ruchu ve městě.

Následující schéma znázorňuje čtyři hlavní priority Strategie rozvoje cestovního ruchu ve městě.

Obr. 3.4 Strategie rozvoje cestovního ruchu v Kopřivnici na léta 2006 - 2010

Specifický cíl	Image města
Priorita VI.1	Vytvoření a zvýraznění atributů Kopřivnice jako města
Opatření VI.1.1	Vytvoření reprezentativního centra s moderním architektonickým řešením
Opatření VI.1.2	Zlepšení architektonického vzhledu města
Priorita VI.2	Rozvoj městského marketingu
Opatření VI.2.1	Zavedení systému městského marketingu
Opatření VI.2.2	Realizace komunikační strategie se zapojením veřejnosti do rozhodovacích procesů
Priorita VI.3	Rozvoj volnočasových aktivit
Opatření VI.3.1	Modernizace a rozvoj kulturní infrastruktury
Opatření VI.3.2	Modernizace a rozvoj sportovní infrastruktury
Opatření VI.3.3	Zkvalitnění podmínek pro využití volného času
Priorita VI.4	Rozvoj aktivit a infrastruktury cestovního ruchu
Opatření VI.4.1	Spolupráce s partnery při koordinaci a rozvoji cestovního ruchu
Opatření VI.4.2	Rozvoj aktivit, produktů a služeb v cestovním ruchu
Opatření VI.4.3	Rozvoj infrastruktury cestovního ruchu

Zdroj: Vlastní zpracování

Ve Strategii jsou u většiny aktivit zmíněné také odhadované finanční částky, které budou potřeba na splnění daných cílů. Spolu s konkrétními aktivitami, finančními zdroji a nositeli spolupráce jsou podrobně rozepsány v tabulkách, které jsou uvedeny v příloze č. 3.

Po sečtení všech odhadovaných finančních částek, které má město v plánu použít na financování priority Image města, jsem došla k číslu 1 125 600 tis. Kč. Tato částka je však opravdu jen přibližná, protože např. u priority Rozvoj aktivit a infrastruktury cestovního ruchu je uvedena pouze poznámka, že „V době zpracování plánu nelze stanovit finanční částku, s ohledem na to, že není znám rozsah záměru“. Největší objem financí, cca. 575 600 tis. Kč je přiděleno na prioritu VI. 1 Vytvoření a zvýraznění atributů Kopřivnice jako města. Na druhém místě v množství financí je priorita VI. 3 Rozvoj volnočasových aktivit s odhadovanou částkou cca. 533 500 tis. Kč a na třetím místě priorita VI. 2 Rozvoj městského marketingu s částkou cca. 16 500 tis. Kč. Jak bylo již zmíněno, u priority VI. 4 Rozvoj aktivit a infrastruktury cestovního ruchu nejsou uvedeny žádné konkrétní částky.

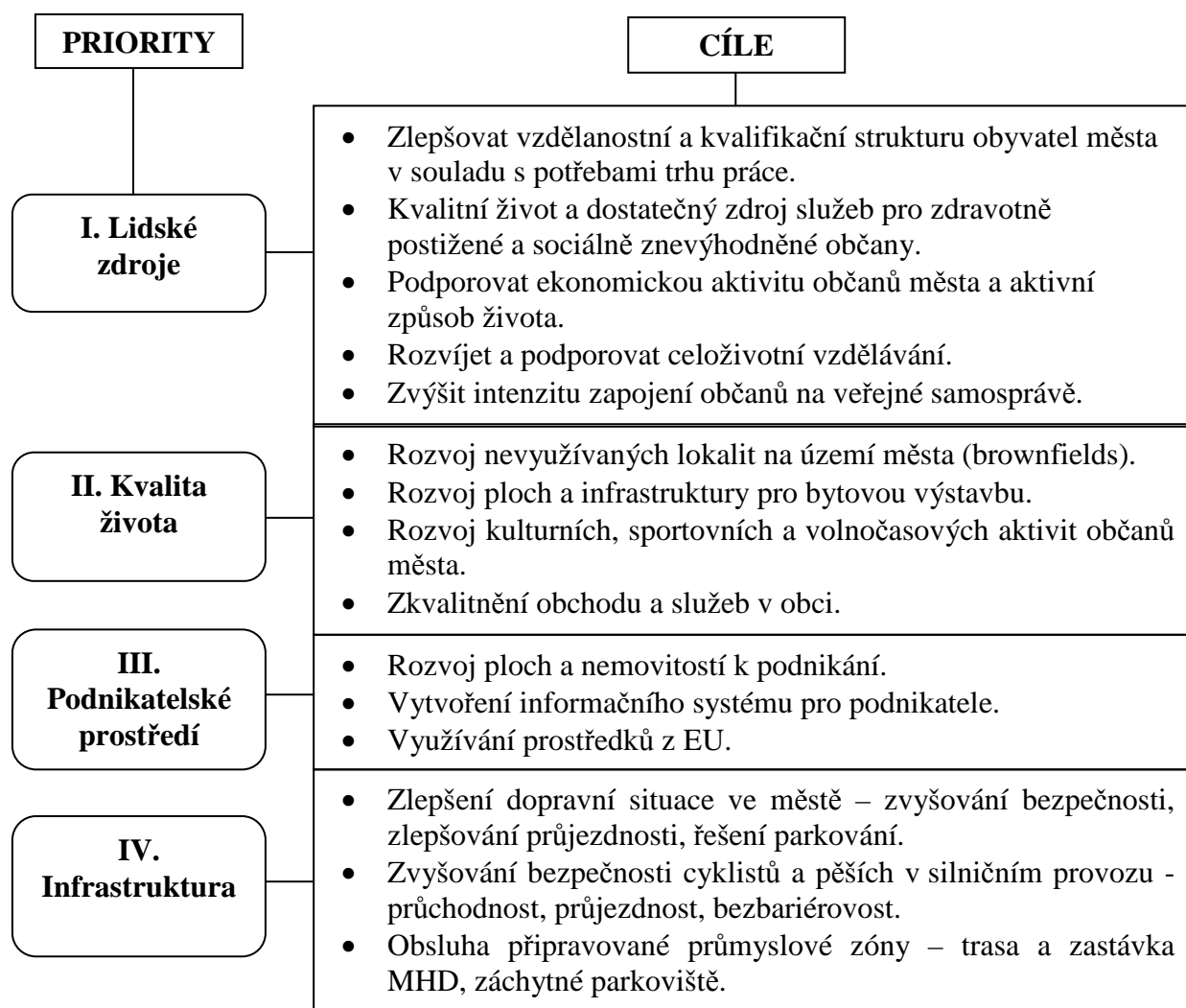
Prioritní oblasti Image města je financováno z několika zdrojů. Mezi nejvýznamnější patří ROP NUTS II Moravskoslezsko, konkrétně z prioritní osy 2 Podpora prosperity regionu a prioritní osy 3 Rozvoj měst. Dalším zdrojem financování je Integrovaný operační program, Moravskoslezský kraj a samotný Frenštát pod Radhoštěm a další subjekty a organizace města.

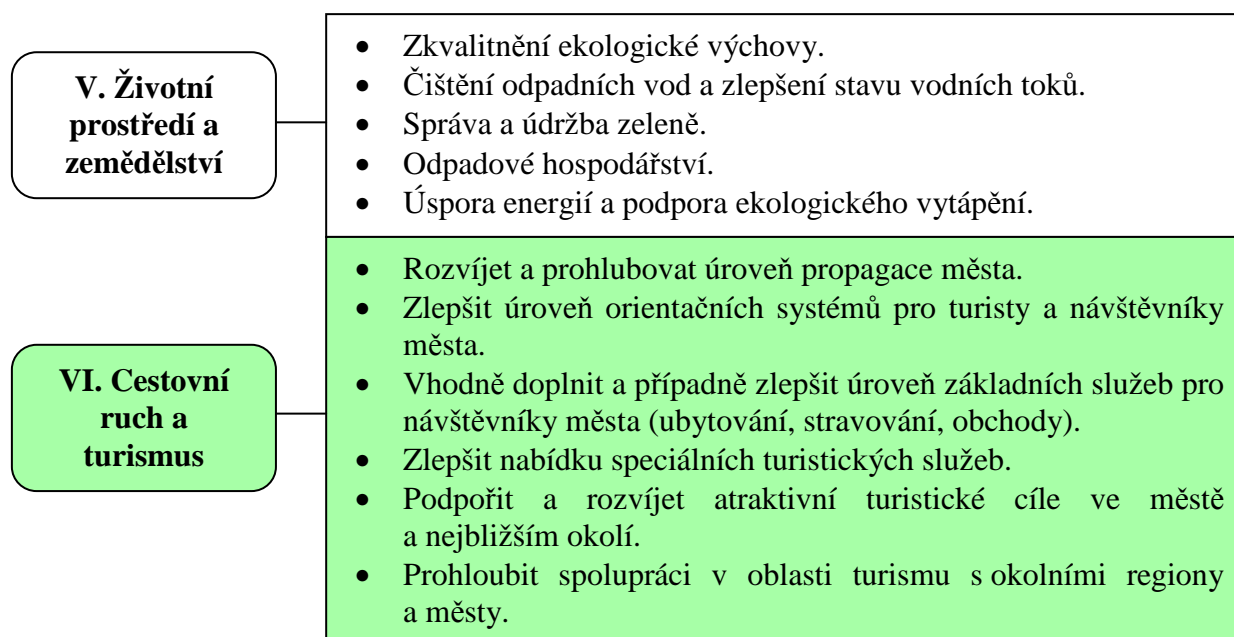
3.2.3.3 Nový Jičín

Stejně tak, jako u dvou předchozích obcí, je před samotným výčtem financovaných projektů třeba alespoň stručně vymezit dokument, ve kterém jsou shrnuty vize, cíle a opatření města, a na základě kterého budou předkládány určité typy projektů.

Město Nový Jičín má zpracovaný Strategický plán rozvoje města, který jako střednědobý rozvojový dokument formuluje rozvojové aktivity města pro období let 2007–2013. Základní rámec dokumentu je však formulován dlouhodobě (Vize 2025). Důvodem je zohlednění dlouhodobé koncepce města při respektování aktuálních střednědobých potřeb a rozvojových tendencí v kratším, předvídatelném období. Akční plán města Nového Jičína na období 2007 – 2013 je rozdělen do šesti prioritních oblastí: lidské zdroje, kvalita života, podnikatelské prostředí, infrastruktura, životní prostředí a zemědělství a cestovní ruch a turismus.

Obr. 3.5 Strategický plán rozvoje města Nový Jičín na léta 2007 - 2013

Zdroj: Vlastní zpracování

Celková částka, kterou má město Nový Jičín odhadem v plánu alokovat na rozvoj cestovního ruchu a turismu v období 2007 – 2013 je 9 990 tis. Kč. Tato částka je alokována rozdílně do šesti cílů, na které navazuje různý počet aktivit. Zdrojů financování, ze kterého bude tato částka poskytnuta, je více. Z rozpočtu města připadne na tuto prioritní osu 6 odhadem zhruba 4 350 tis. Kč, přičemž u ostatních aktivit je vždy spoluúčastníkem financování. Dalším významným zdrojem financování je rozpočet Moravskoslezského kraje, Regionálního operačního programu a Integrovaného operačního programu u cíle 5, u cíle 4 se podílí na financování soukromý investor.

Podrobný rozpis finančních prostředků alokovaných na jednotlivé cíle v prioritní oblasti 6 – Cestovní ruch a turismus spolu s nositeli a typy spolupráce a současně zdroje financování jsou uvedeny v příloze č. 4.

4 Porovnání možností financování cestovního ruchu

Tato poslední kapitola je kromě financování a rozvojových záměrů vybraných měst, zaměřena na bližší seznámení se základními údaji o městech, jejich disponibilním potenciálem, který je podmínkou pro dalšího rozhodování rozvoje cestovního ruchu a v neposlední řadě také na organizaci a marketing destinace. Před návrhovou částí je totiž důležité získat jakési povědomí o dané oblasti, s jakými aktéry v cestovním ruchu město spolupracuje, jaké má rozvojové záměry v souvislosti s cestovním ruchem a pokud jsou pro další rozvoj cestovního ruchu vhodné podmínky, a to jak potenciál, tak finanční situace.

4.1 Město Frenštát pod Radhoštěm

Město Frenštát pod Radhoštěm leží uprostřed malebné krajiny moravských Beskyd, mezi soutokem Lubiny a Lomné. Město náleží Moravskoslezskému kraji a spadá do okresu Nový Jičín. Významné období pro život města nastává od druhé poloviny 19. století, kdy se vytváří městská samospráva. Frenštát pod Radhoštěm je obcí s rozšířenou působností a správní území zahrnuje 7 obcí, z toho jedno je město – Frenštát pod Radhoštěm. Zbylé obce jsou Bordovice, Lichnov, Tichá, Trojanovice a Veřovice.

Ohrožení beskydského regionu město v současnosti vidí v plánech na případnou těžbu uhlí. Ministr průmyslu Vladimír Tošovský v roce 2009 zařadil těžbu ložiska Frenštát do návrhu státní energetické koncepce. Proti tomu záměru se postavila zastupitelstva 36 obcí a měst z Frýdecko-Místicka, Novojičínska a Vsetínska.

Tab. 4.1 Základní údaje o městě Frenštát pod Radhoštěm

Souhrnné informace	
	Frenštát pod Radhoštěm
Znak města	
Status:	Město
Typ města:	Obec s rozšířenou působností
ZUJ (kód obce)	599344
NUTS 5:	CZ0804599344
LAU 1 (NUTS 4):	CZ0804 - Nový Jičín
NUTS 3:	CZ080 - Moravskoslezský kraj
NUTS 2:	CZ08 - Moravskoslezsko
Obec s pověřeným obecním úřadem:	Frenštát pod Radhoštěm
Obec s rozšířenou působností:	Frenštát pod Radhoštěm
Katastrální plocha:	1 143
Počet obyvatel k 31. 12. 2008	11 163
Nadmořská výška (m. n. m.):	401
První písemná zpráva (rok):	1 382
Počet katastrů:	1
Počet územně technických jednotek:	1
Počet částí obce:	1
PSČ:	74 401

Zdroj: Vlastní zpracování, data dostupná z [www: <http://www.risy.cz>](http://www.risy.cz)

4.1.1 Potenciál cestovního ruchu

Frenštát pod Radhoštěm je kolébkou české turistiky. Pohorská jednota Radhošť položila základy české turistice a svým úsilím zpřístupnila nejkrásnější oblast Beskyd. Vedle Pusteven s charakteristickými dobovými stavbami, Radhoště s kaplí, sochami Radegasta, Cyrila a Metoděje jsou dalším oblíbeným cílem turistů i blízké Horečky, Velký Javorník, Smrk a Ondřejník.

Město je velmi bohaté také na sportovní vyžití. Turisté zde mohou navštívit spoustu sportovišť, aquapark, krytý bazén, dvě jízdárny, zimní stadion aj. Zimní sporty mají ve Frenštátě dlouhou tradici. Nejvýznamnější z těchto sportů jsou bezesporu skoky na lyžích a samotné lyžování. Toto město je výjimečné v tom, že má širokou nabídku adrenalinových sportů. Za zmínku stojí paintball, půjčovna čtyřkolek a motokár, lanový park Tarzanie, vyhlídkové lety a mnoho dalších. Návštěvník si může vybrat také z řady tematických programových balíčků, které jsou v dnešní době velmi žádané.

S Frenštátem pod Radhoštěm je neodmyslitelně spojena kultura a tradice místního folklóru, který je také jedním z lákadel pro turisty. Frenštátsko je oblastí, v níž současná lidová tvořivost přímo navazuje na starou tradici lidového umění. Ve městě už mnoho let působí folklórní skupiny Radhošť a Sedmikvítek, které stále úspěšně udržují místní tradici.

Je zde spousta historických, církevních a technických památek. K městu neodmyslitelně patří i muzeum, které se specializuje na vývoj tkalcovství, lidový výtvarný projev a dokumentuje oblast Lašska a Valašska. V muzeu jsou vystaveny také některé malované Betlémy, které byly ve městě v minulosti hojně vyráběny. V rámci projektu *Rekonstrukce a obnova Muzea ve Frenštátě pod Radhoštěm* byly získány finanční prostředky na vybudování muzea. Ve městě se nachází také Malá galerie a Výstavní síň Albína Poláška, kde se celoročně pořádají výstavy současných umělců a uměleckých seskupení v oboru malba, kresba, fotografie, sochařství, řezbářství, interiérová plastika, keramika a další.

Frenštát pod Radhoštěm má dobrý potenciál cestovního ruchu, vhodné podmínky pro jeho další rozvoj a po celý rok poskytuje velmi širokou a pestrou nabídku pro volný čas. Dá se také říct, že se velmi aktivně podílí na rozvoji cestovního ruchu a přilákání většího množství návštěvníků.

4.1.2 Organizace a marketing destinace

Organizace cestovního ruchu ve Frenštátě pod Radhoštěm spadá pod *Odbor kanceláře starosty*, která je prováděna v samostatné působnosti města. Tuto činnost má starost manažer pro cestovní ruch a propagaci. Odbor spolupracuje s organizační složkou Městského kulturního střediska.

Městský úřad ve Frenštátě pod Radhoštěm je sám vlastníkem a provozovatelem městské sportovní haly v Martinské čtvrti, dále sportovního areálu při ZŠ Záhumí s atletickým hřištěm a s asfaltovými kurty na košíkovou, odbíjenou, házenou, volejbal a tenis. Úřad také vlastní sportovní hřiště v Martinské čtvrti, které bylo uvedeno do provozu nákladem 5 mil. Kč v roce 1997 a krytého bazénu, který byl nově zrekonstruován v roce 1999.

Městské kulturní středisko ve Frenštátě pod Radhoštěm je organizační složka města, jejíž součástí je Dům kultury, Kino a Městská knihovna. Společně nabízí pestrou škálu pořadů, které se snaží pokrýt poptávku všech věkových kategorií.

K hlavním iniciátorům kulturního života ve městě patří již zmíněný *Dům kultury*, který je spravován a finančně podporován Městským úřadem ve Frenštátě pod Radhoštěm. Dům kultury poskytuje množství služeb. Organizuje kulturní akce, zprostředkovává

vystoupení, vylepuje plakáty, organizuje různé taneční kurzy, výtvarné výstavy, provozuje čajovnu Magnolia, dále organizuje městské akce jako Frenštátské kulturní léto, Frenštátské slavnosti, Gulášové slavnosti, Setkání cimbálových muzik Valašského království, Sochařské sympozium a další. Součástí nabízených služeb je i zpracování a vydávání Frenštátského zpravodaje a provozování Výstavní síně Albína Poláška. Omezený zdroj finančních prostředků vedl k tomu že, množství aktivit Domu kultury muselo být redukováno - zaniklo Divadlo hudby, řada kroužků se osamostatnila nebo se stala součástí Domu dětí a mládeže ASTRA, který za podpory státu a Městského úřadu působí v Martinské čtvrti.

Velmi důležitou organizací cestovního ruchu ve městě je *Turistické informační centrum (TIC)*, což je účelové zařízení poskytující v oblasti svého působení komplexní informace o všech službách souvisejících s cestovním ruchem. TIC plní řadu důležitých funkcí. Shromažďuje informace a vytváří komplexní databanku cestovního ruchu v oblasti Frenštátu pod Radhoštěm, zároveň poskytuje všemi dostupnými formami veřejnosti informace uložené v databance (verbálně, telefonicky, prostřednictvím tiskovin a internetu). Dalšími službami TIC je prodej map a publikací, suvenýrů, pohlednic, prodej jízdenek, vstupenek aj. Kromě vlastního provozu se Informační centrum podílí na propagaci města i mikroregionu. Zřizovatelem Informačního centra je město Frenštát pod Radhoštěm. TIC koordinuje svou činnost s regionálními i celostátními institucemi cestovního ruchu, dále pak s informačními centry Moravskoslezského kraje a celé České republiky. Celostátní vrcholné orgány cestovního ruchu a *Asociace informačních center ČR* řadí toto pracoviště k nejlépe fungujícím. TIC Frenštát pod Radhoštěm je členem této Asociace, která nabízí Infocentru metodickou pomoc při zřizování samotného centra, při zveřejňování adresy na internetových stránkách, zajišťuje odborná vzdělávání a školení svých členů, odborné zájezdy, také možnost výměny propagačních materiálů, zveřejňování aktivit členů v odborném časopise apod.

Frenštát pod Radhoštěm je členem *Agentury Beskydy – Valašsko*. Prostřednictvím této agentury je město prezentováno na veletrzích a výstavách, agentura také aktivně pomáhá s propagací destinace jako turisticky atraktivního místa a mnoho dalších činností co se rozvoje cestovního ruchu týče.

Partnerským městem Frenštátu pod Radhoštěm je město La Grange (Texas). Spolupráce obou měst je udržována díky rodákům a krajanům žijícím v Texasu, kteří chtějí mít se svým rodným městem kontakt.

Ve městě existuje také řada menších organizací. Jedná se např. o *TJ Frenštát pod Radhoštěm*, které spravuje větší část sportovních zařízení - areál skokanských můstků, fotbalové hřiště Na nivách, kluziště ve Školské čtvrti, tenisové kurty pod Horečkami

a turistickou chatu. Provoz těchto zařízení hradí TJ Frenštát částečně ze zisků z vlastního podnikání (např. přeprava lanovkou na Horečkách, umístění reklam apod.), částečně ze státních dotací a dotací města. Organizace *SK Skialpin Pustevny* od roku 1991 vlastní a spravuje lanovou dráhu Ráztoka - Pustevny. Kromě toho provozuje i 11 lyžařských svahů s vleky na Pustevnách.

4.1.3 Financování a rozvojové záměry v cestovním ruchu

Finanční prostředky určené na dotace pro oblast cestovního ruchu, tvoří 40 % z částky schválené v rozpočtu města Frenštát pod Radhoštěm na dotace na podporu aktivit ve schválených oblastech. Prioritou veřejné finanční podpory do oblasti Reprezentace města a cestovního ruchu, je snaha města o zkvalitňování podmínek pro činnost subjektů, zajišťujících aktivity v oblasti cestovního ruchu, partnerství a reprezentace města, a na jejich realizaci, a to za určitých podmínek, pravidel a kritérií. Z oblasti kultury a cestovního ruchu je městem podporovaných několik aktivit:

- aktivity a činnost kulturních, folklorních, divadelních, pěveckých a výtvarných spolků a sdružení, především neprofesionálních,
- aktivity směřující k prezentaci, propagaci a ochraně regionální kultury a kulturních tradic regionu,
- aktivity oživující kulturní a společenský život ve městě a v mikroregionu Frenštátsko,
- aktivity směřující k účasti a organizaci kulturních a společenských akcí nadregionálního i mezinárodního významu,
- aktivity podporující reprezentaci města v oblasti kultury a publikační a ediční činnost související s městem.

Z oblasti Partnerství a reprezentace města a cestovního ruchu jsou podporovány aktivity přispívající k rozvoji partnerských vztahů města Frenštát pod Radhoštěm a aktivity spojené s reprezentací města, podporou a rozvojem cestovního ruchu.

Představitelé města a odboru cestovního ruchu si velmi slibují od spolupráce s polským městem Ustroń, která by oběma městům měla přinést nové možnosti na úrovni samosprávních orgánů, spolupráce v oblasti kultury, sportu, ekologie a vzdělávání a cestovního ruchu. Také v oblasti podávání žádostí o granty a získávání peněz z evropských fondů.

Další spolupráce je se Slovenskem a městem Krásno nad Kysucou. Představitelé měst jednájí o možných společných projektech v rámci přeshraniční spolupráce. V jejich hlavním

zájmu je partnerství v oblasti kultury a cestovního ruchu. Nejdříve zástupci partnerských měst vyberou z plánů kulturních akcí na rok 2010 ty, které by mohly být společné, a vyzkouší konkrétní formy možné spolupráce. Poté na základě předložených projektů by mohla obě města dosáhnout i na finanční dotace. Reálné jsou i společné investiční akce, např. revitalizace Domu kultury.²³

Co se financování cestovního ruchu týče, bohužel se mi, ani po intenzivním shánění, nepodařilo získat adekvátně srovnatelná data o vynakládaných financích z rozpočtu města Frenštát pod Radhoštěm za roky 2007 - 2009. Bylo mi sděleno, že od roku 2009 město používá jiné dělení podle oblastí, takže proto je finální částka výdajů města v roce 2009 rozdílná, jak je z níže uvedené tabulky patrné. Jednotlivé položky za roky 2007 a 2008 jsem musela nejdříve vyhledat z celkově poskytnutých dotací z rozpočtu města, a sama posoudit, zda spadají do oblasti cestovního ruchu, a poté sečíst. Za rok 2009 jsem zjistila pouze žádosti o dotace, které se v průběhu roku samozřejmě mění a konečná částka je většinou zcela jiná. Jde o to, že výdaje, které město poskytne z rozpočtu na rozvoj cestovního ruchu, jsou podobné, ale objeví se ve výdajích jiného oddělení než do roku 2008. Dále se proto podrobněji zabývám pouze rokem 2009 podle nové metody rozdělování financí z rozpočtu města, a to s částkou 128 tis. Kč.

Tab. 4.2 Rozdělení financí na cestovní ruch z rozpočtu města Frenštát p. R.

FRENŠTÁT POD RADHOŠTĚM - CESTOVNÍ RUCH	ROK			
	2007	2008	2009	2009
Jednotlivé položky dle schváleného rozpočtu města + rozpočtová opatření v průběhu roku	Objem financí (v Kč)	Objem financí (v Kč)	Objem financí (v Kč)	Objem financí (v Kč) - nový způsob dělení
Valašské království s.r.o.	50 000	60 000	60 000	
Valašské království s.r.o.	250 000	330 000	300 000	
Občanské sdružení Naše Beskydy	0	100 000	0	
Celkem	300 000	490 000	360 000	128 000

Zdroj: Vlastní zpracování, data poskytnuta pracovníky MěÚ Frenštát pod Radhoštěm

V následující tabulce jsou rozděleny finanční prostředky a počet dotací, které byly městem Frenštát pod Radhoštěm schválené na rok 2009 a rozdělené do jednotlivých oblastí. Oblast Propagace a cestovní ruch v roce 2009 disponovala částkou 128 000 Kč, což bylo 7,1% z celkového rozpočtu města.

²³ FRENŠTÁT POD RADHOŠTĚM, [online].[cit. 2010-03-24] Dostupné z www: <<http://www.mufrenstat.cz/>>

Tab. 4.3 Přehled schválených dotací na rok 2009 podle oblastí

OBLAST		2009/v tis. Kč	
		do 50 tis.včetně	nad 50 tis.
1.	SPORT	118	960
	celkem	1078 tis. = 59,8%	
2.	KULTURA	45	185
	celkem	230 tis. = 12,77%	
3.	ZÁJM. ČINNOST, VOLNÝ ČAS	5	15
	celkem	20 tis. = 1,1%	
4.	SOCIÁLNÍ SLUŽBY	26	260
	celkem	286 tis. = 15,8%	
5.	VZDĚLÁVÁNÍ - ŠKOLY	8	0
	celkem	8 tis. = 0,4%	
6.	PROPAGACE, CESTOVNÍ RUCH	38	90
	celkem	128 tis. = 7,1%	

Zdroj: Vlastní zpracování, data dostupná z [www: <http://www.mufrenstat.cz>](http://www.mufrenstat.cz)

Oblast Propagace a cestovního ruchu se vyskytuje až na čtvrtém místě v pořadí, co se počtu schválených dotací týče. Vzhledem k tomu, že ve Frenštátě pod Radhoštěm je velké množství sportovních příležitostí, adrenalinových sportů a jiných atraktivních a žádaných sportovních aktivit, je nejvíce dotací, skoro 60%, přiděleno právě oblasti sportu. Na dalších místech před cestovním ruchem jsou sociální služby a kultura, která však s oblastí cestovního ruchu úzce souvisí.

Město Frenštát pod Radhoštěm v investičních záměrech a rozvoji cestovního ruchu rozhodně nezhálí. Jak je z níže uvedené tabulky investičních záměrů města na roky 2009 – 2015 zřejmé, částky, které má město v plánu použít právě na rozvoj cestovního ruchu, se až do roku 2011 zvyšují. Přesto, že v dalších letech dochází k poklesu investic, z již dříve zmíněných aktivit Programu rozvoje města na roky 2008 – 2015 lze usoudit, že město dbá na svůj rozvoj ve všech směrech, jak už v souvislosti s ekonomickým rozvojem, zlepšením životní úrovně obyvatel a také s podporou cestovního ruchu.

Tab. 4.4 Investiční záměry města Frenštát pod Radhoštěm na roky 2009 – 2015

KAPITOLA	Odhad fin. nákladů 2009 - 2015 v tis. Kč	plánované náklady na r. 2009	skutečné náklady v r. 2009	2010	2011	2012 - 2015
Městské kulturní středisko	52025	635	952,1	2405	8485	40500
Péče o nemovitosti v majetku města	371733	36363	33726,8	94190	107070	134110
Provoz sportovních zařízení	805	215	87	240	0	350
Zájmová činnost a rekreace	272	80	76,5	0	0	192
Péče o vzhled města	9650	1350	1132,9	4700	200	3400
Celkem	434485,0	38643,0	35975,3	101535,0	115755,0	178552,0

Zdroj: Vlastní zpracování, data dostupná z [www: <http://www.mufrenstat.cz>](http://www.mufrenstat.cz)

4.2 Město Kopřivnice

Město Kopřivnice se nachází na severovýchodě České republiky, náleží Moravskoslezskému kraji a na východě okresu Nový Jičín, kde je jeho druhým největším městem. Polská hranice se nachází asi 45 km na severovýchod od Kopřivnice a hranice se Slovenskem 40 km na východ. Oblast města tvoří přechod mezi nížinou Moravské brány a pásmem beskydských hor. Kopřivnice je součástí Štramberské vrchoviny a rozkládá se ve směru od jihu na sever mezi dvěma kopci – Červený kamenem (690 m n. m.) a Bílou horou (557 m n. m.). Městem protéká potok Kopřivnička, který je levým přítokem Lubiny náležící do povodí Odry. Blízké okolí tvoří město Štamberk, Příbor a obec Hukvaldy. Dohromady tato tři města a obec tvoří tzv. „miniregion“ Lašská brána Beskyd – oblast s velmi silným turistickým potenciálem. Město Kopřivnice je tvořeno čtyřmi částmi, samotným městem a třemi přilehlými obcemi – Lubina, Vlčovice, Mniší. Kopřivnice je obcí s rozšířenou působností, z pohledu státní správy tak tvoří funkční zázemí pro širší oblast.

Tab. 4.5 Základní údaje o městě Kopřivnice

Souhrnné informace	
	Kopřivnice
Znak města	
Status:	Město
Typ města:	Obec s rozšířenou působností
ZUJ (kód obce)	599565
NUTS 5:	CZ0804599565
LAU 1 (NUTS 4):	CZ0804 - Nový Jičín
NUTS 3:	CZ080 - Moravskoslezský kraj
NUTS 2:	CZ08 - Moravskoslezsko
Obec s pověřeným obecním úřadem:	Kopřivnice
Obec s rozšířenou působností:	Kopřivnice
Katastrální plocha:	2 747
Počet obyvatel k 31. 12. 2008	23 172
Nadmořská výška (m. n. m.):	320
První písemná zpráva (rok):	1 437
Počet katastrů:	5
Počet územně technických jednotek:	5
Počet částí obce:	4
PSČ:	74 221

Zdroj: Vlastní zpracování, data dostupná z [www: <http://www.risy.cz>](http://www.risy.cz)

4.2.1 Potenciál cestovního ruchu

Kopřivnice má výborné podmínky pro poznávací turismus, kde největším technickým lákadlem je Technické muzeum Tatra spolu s dalšími muzejními expozicemi, připomínající významné kopřivnické rodáky. Před muzeem je umístěn expresní motorový vagón Slovenská strela. Uvnitř muzea je ucelená přehlídka osobních i nákladních automobilů značky Tatra, vyráběných v Kopřivnici od roku 1897 až po současnost. Součástí budovy spolu s Technickým muzeem je expozice Emila a Dany Zátokových. Lákadlem zejména pro školní výlety a rodiny s dětmi může být muzeum Fojství a především Šustalova vila, kde je však potřeba zajištění zajímavého doprovodného programu.

Z přírodních lákadel je třeba zmínit rozhlednu Bílá hora, která svým tvarem připomíná symbol struktury DNA, dále skalní útvar Váňův kámen, který byl vyhlášen za přírodní památku. V létě se lidé sjíždějí na nedalekou Větrkovickou přehradu. Dále stojí za zmínku zřícenina hradu Šostýn s rybníkem.

Kopřivnice nabízí také spoustu možností sportovního vyžití. Je zde koupaliště, krytý bazén, přehradní nádrž, tenisový areál, házenkářský stadión, letní stadión s plochou dráhou, lyžařská sjezdovka, trať pro běžecké lyžování, zimní stadión, minigolf a bowling.

Nabídka atraktivit Kopřivnice však není natolik široká, aby návštěvníkovi poskytla vícedenní program, proto je důležité navázat spolupráci s dalšími subjekty a pracovat s propagací a provázat ji s produkty v nejbližším okolí, což je taky jedním z cílů města uvedeného ve Strategii rozvoje cestovního ruchu na léta 2006 – 2010. Nejbližším okolím je myšleno kromě Kopřivnice ještě město Štamberk, Příbor a obec Hukvaldy, které jsou součástí již zmíněného „miniregionu“ Lašská brána, který jako celek tvoří velmi bohatou nabídku cestovního ruchu, jako hukvaldský hrad, hrad Trúba v městské památkové rezervaci Štamberk, Freudův rodný dům v Příboře a mnoho dalších.

4.2.2 Organizace a marketing destinace

Organizací cestovního ruchu se v Kopřivnici zabývá *Odbor školství, kultury, sportu a cestovního ruchu*, který má na starost referent cestovního ruchu a manažer turistické destinace Kopřivnicko. V rámci propagace spolupracuje odbor ještě s odborem informací a vnějších vztahů. Dá se říct, že organizace a marketing města je tedy dobře zajištěn.

Na krajské úrovni se cestovním ruchem zabývá *Odbor regionálního a ekonomického rozvoje*, který realizuje vybrané projekty nebo vyhlašuje grantová schémata na podporu

aktivit podporujících rozvoj cestovního ruchu. V letech 2001 – 2002 vznikl dokument Marketingová strategie rozvoje cestovního ruchu v turistickém regionu Severní Moravy a Slezska, na jehož aktualizaci se podíleli také pracovníci Městského úřadu v Kopřivnici.

Na základě rozhodnutí Moravskoslezského kraje byla zřízena obecně prospěšná společnost „*Destinační management Moravsko-Slezský*“, se kterou město Kopřivnice v roce 2006 úzce spolupracovalo na realizaci projektu „Podpora cestovního ruchu na Kopřivnicku“. Konkrétně se jednalo o poradenství v oblasti turistických produktových balíčků. Mezi výstupy toho projektu patří kromě jiného také průvodce Lašskou branou či vznik turistického webu. *Lašská brána* je projekt, který vznikl v minulosti na základě spolupráce čtyř obcí „miniregionu“, konkrétně Kopřivnice, Štramberku, Příboru a Hukvald. V dnešní době dochází opět k obnovení vazeb této spolupráce a tak i k postupnému rozvoji destinace.

Velmi důležitá je spolupráce s ostatními aktéry cestovního ruchu. Nezbytnou součástí organizace a marketingu je proto *Agentura Beskydy - Valašsko*, kterou je Kopřivnice členem. Cílem této agentury je především zajištění komplexní a profesionální propagace destinace, vedení a aktualizace databáze informací o ubytování, stravování, sportovních a kulturních možnostech v dané oblasti, zpracování a podávání projektů na podporu rozvoje cestovního ruchu atd. Pro zajímavost, členský příspěvek za rok 2006 činil pro Kopřivnici 87 000 Kč. Kopřivnice se pod záštitou agentury prezentuje na veletrzích a výstavách cestovního ruchu a to jak v ČR, tak i v zahraničí. Dalším aktérem v cestovním ruchu, se kterým Kopřivnice spolupracuje, je *Valašské království, s. r. o.*, kterému město uhradilo v roce 2006 za sjednané služby 60 000 Kč. Tato společnost poskytuje informace o městě v produktech Valašského království, na pořádaných akcích apod. Došlo také ke spolupráci na vzniku balíčků zážitků na Kopřivnicku a jejich propagaci.

Kopřivnice je také součástí „*Sdružení pro cyklotrasy*“, jehož předmětem činnosti je zřízení, propagace, správa a údržba a provozování cyklistických stezek a tras. Základní vklad města formou jednorázového příspěvku činil 5 000 Kč. Během let došlo postupně k vyznačení cyklotrasy Moravská brána, pořízení map a propagačních materiálů k cyklotrase.

V Kopřivnici bylo postupem času zřízeno několik organizací na podporu cestovního ruchu. V roce 1997 byla městem zřízena příspěvková organizace *Kulturní dům Kopřivnice, p. o.*, která zajišťuje informační služby a služby pro cestovní ruch města. Další významnou organizací je *Regionální muzeum v Kopřivnici, o. p. s.* Informační služby pro místní občany i návštěvníky města poskytuje *Městské informační centrum v Kopřivnici* (MIC). MIC má na starost také tvorbu propagačních materiálů. Jako informační centrum funguje mimo jiné také pokladna ve vstupních prostorách Technického muzea.

Co stojí určitě za zmínku je, že město má uzavřeno pět smluv o partnerství s městy. Jedná se o město Trappes ve Francii, Zwönitz v Německu, Myszków v Polsku, Castiglione del Lago v Itálii a Congleton v Anglii. Město Kopřivnice bylo dále osloveno městy Koprivnica z Chorvatska, dále obcí Lubina ze Slovenska a Outjo z Namibie, která mají zájem o spolupráci.

4.2.3 Financování a rozvojové záměry v cestovním ruchu

Co se plánovaných rozvojových záměrů v cestovním ruchu týče, vyhlásilo město Kopřivnice pro rok 2010 čtyři dotační programy, které slouží k podpoře činností v oblastech sportovního a kulturního vyžití občanů, sociálních služeb a mezinárodních aktivit. Přidělení dotací do výše 50 tisíc korun schválili na doporučení dotační komise radní, o vyšších částkách rozhodovalo na svém posledním zasedání zastupitelstvo. V prvním kole dotačního řízení tak bylo rozděleno více než 9 milionů korun. Na podporu kultury a osvětové činnosti bylo v rozpočtu města vyčleněno 300 tisíc korun. Vybrané akce z oblasti cestovního ruchu z priority Image města z akčního plánu 2010 – 2011, které má město v plánu zrealizovat, jsou následující:

- Projektová dokumentace rekonstrukce parku E. Beneše,
- Realizace marketingové strategie města,
- Rozhodnutí o budoucnosti areálu Fojtství,
- Modernizace zařízení Kletná,
- Modernizace hřišť a sportovišť,
- Dotační programy na podporu kultury a sportu.

Zde je přehled podaných ale stále zatím nerozhodnutých žádostí o dotace z oblasti rozvoje cestovního ruchu. Požadované dotace jsou ve výši 213 315 tis. Kč a celkové náklady činí 270 544 tis. Kč.

- Rekonstrukce zázemí sportovního areálu Lubina,
- Rekonstrukce škvárového hřiště v areálu Pod ČK,
- Nadace ČEZ - oranžové hřiště - hřiště Vlčovice,
- Dílna kvality Kopřivnice.

Připravované žádosti o dotace pro rok 2010 v souvislosti s rozvojem cestovního ruchu ve městě, kde celkové požadované dotace činí 85 445 tis. Kč a celkové náklady 104 750 tis. Kč jsou následující:

- Cyklostezka „Kopřivnička“,
- Příměstský park,
- Technologická centra,
- Zimní stadion – I. etapa,
- Cyklostezka Příbor - Lubina („Z Poodří do Beskyd“).

Kopřivnická radnice připravuje také projekt zaměřený na zkvalitnění možností rekreačního využití v příměstských lesích, které jsou již nyní častým cílem výletníků. Účelem projektu „Příměstský les Šostýn“ je doplnění stávající turistické infrastruktury tak, aby co nejlépe odpovídala potřebám návštěvníků lesa, a proto chce město do projektu zapojit také veřejnost.

Tab. 4.6 Rozdělení financí na cestovní ruch z rozpočtu města Kopřivnice

KOPŘIVNICE - CESTOVNÍ RUCH	ROK		
	2007	2008	2009
	Objem financí (v Kč)	Objem financí (v Kč)	Objem financí (v Kč)
Jednotlivé položky dle schváleného rozpočtu města + rozpočtová opatření v průběhu roku			
Agentura Beskydy - Valašsko, členský příspěvek	117 000	117 000	117 000
Podpora cestovního ruchu	150 000	194 400	99 000
Monitorovací zpráva o udržitelnosti projektu "Podpora cestovního ruchu na Kopřivnicku"	4 000	0	0
Podpora aktivit Lašské brány	0	60 000	36 300
Spolupráce s Valašským královstvím	70 000	70 000	40 000
Celkem	341 000	441 400	292 300

Zdroj: Vlastní zpracování, data poskytnuta pracovníkem MěÚ Kopřivnice

Jak je z výše uvedené tabulky patrné, většina výdajů na cestovní ruch z rozpočtu města se každoročně opakuje. Jedná se zejména o členské příspěvky Agentury Beskydy – Valašsko a také o spolupráci s jinými subjekty cestovního ruchu, v tomto případě s Valašským královstvím. Částka, která výrazněji kolísá, je podpora cestovního ruchu jako taková. Do této položky rozpočtu je zahrnuta např. výroba a tisk propagačních materiálů, prezentace města na výstavách a veletrzích, atd. V roce 2008 se zvýšily výdaje do cestovního ruchu z rozpočtu města o více jak 100 tis. Kč. Naopak v roce 2009 se snížily o necelých 150 tis. Kč. Pokles je způsoben zejména nuceným omezením výdajů města z důvodu ekonomické krize. Město muselo zahájit určitá opatření a bohužel cestovní ruch patří mezi první aktivity, které se omezují. Rozhodně však město neuvažuje o dalším výraznějším snižování výdajů na propagaci cestovního ruchu a snaží se hledat jiné způsoby financování těchto aktivit, zejména žádáním dotací z Evropských fondů a jiných možných zdrojů.

4.3 Město Nový Jičín

Město Nový Jičín se nachází na severní Moravě poblíž významného průmyslového střediska Ostravy a je součástí Moravskoslezského kraje. Krajina v okolí Nového Jičína je součástí Štramberské vrchoviny, která náleží k Podbeskydské pahorkatině a spolu s Moravskoslezskými Beskydami náleží k horské soustavě Západních Karpat. Mezi nejvýraznější lokalitu patří kopec Svinec, na jehož území byla vyhlášena přírodní rezervace. Nový Jičín se rozkládá na levém břehu řeky Jičínky. Město vzniklo pravděpodobně v 80. letech 13. století na křižovatce obchodních cest z Polska a Slezska do Čech a Uher. Toto historické město s městskou památkovou rezervací a s okolím neobvykle bohatým na přírodní i kulturní památky je ideálním místem pro trávení dovolené v kterékoli roční době.

Tab. 4.7 Základní údaje o městě Nový Jičín

Souhrnné informace	
	Nový Jičín
Znak města	
Status:	Město
Typ města:	Okresní město
ZUJ (kód obce)	599191
NUTS 5:	CZ0804599191
LAU 1 (NUTS 4):	CZ0804 - Nový Jičín
NUTS 3:	CZ080 - Moravskoslezský kraj
NUTS 2:	CZ08 - Moravskoslezsko
Obec s pověřeným obecním úřadem:	Nový Jičín
Obec s rozšířenou působností:	Nový Jičín
Katastrální plocha:	4 469
Počet obyvatel k 31. 12. 2008	25 939
Nadmořská výška (m. n. m.):	285
První písemná zpráva (rok):	1 313
Počet katastrů:	9
Počet územně technických jednotek:	9
Počet částí obce:	7
PSČ:	74 101

Zdroj: Vlastní zpracování, data dostupná z [www: <http://www.risy.cz>](http://www.risy.cz)

4.3.1 Potenciál cestovního ruchu

Novojičínsko nabízí turistům množství turistických zajímavostí, regionálně významné lokality cestovního ruchu a území s příznivým životním prostředím. Milovníci přírody mají

možnost navštívit dvě chráněné krajinné oblasti, Beskydy a Poodří, dva velkoplošné přírodní parky Podbeskydí a Oderské vrchy, i velký počet rezervací. Nachází se zde také velké množství značených cyklotras. Hlavní osu tvoří dálková trasa Moravská brána, která je součástí celoevropské cykloturistické sítě. Kopíruje dnes již historickou "Jantarovou stezku" propojující Středozemí a Baltské moře. Na ni navazuje hustá síť regionálních i místních cyklotras.

Pro pěší turistiku je Novojičínsko je také vhodnou oblastí. K dispozici je zde mnoho značených pěších turistických tras. Za pozornost stojí především Městská turistická trasa IVV městská památková rezervace Nový Jičín a Pěší trasa okruhu IVV RWW Lašskem, Valašskem a Kravařskem s názvem Novojičínská kopretina. Jedná se o soubor tras, které vedou přes řadu nejpozoruhodnějších míst na Novojičínsku. Jedná se o Žerotínský zámek, zámek Kunín, hrad Starý Jičín, památník Františka Palackého a jiné.

Nový Jičín je také lákadlem pro milovníky muzeí a výstav. Nejznámější muzeum se nachází v krásném prostředí Žerotínského zámku. Je jediným muzeem specializujícím se na klobouky a pokrývky hlavy v České republice a jedním z mála v Evropě. V návaznosti na místní více než dvousetletou tradici kloboučnické výroby muzeum vytvořilo, spravuje a dál rozšiřuje největší sbírku historických klobouků a pokrývek hlavy.

Co se významných kulturních památek týče, Žerotínský zámek je jednou z nejvyhledávanějších památek celého regionu. Další chloubou a zároveň nejstarší částí města je pravidelné, čtvercové náměstí lemované podloubím se spoustou historických budov, které loni prošlo rozsáhlou rekonstrukcí.

Město Nový Jičín je bohaté na kulturní akce, které se zde pořádají každoročně, ale i mimořádně. Jedná se o slavnosti města, poutě, jarmarky, koncerty hudebních a divadelních skupin, pořádání výstav, turistické pochody a mnoho dalších. Ve městě je také široká nabídka doplňkových služeb cestovního ruchu a možností využití volného času, a to zejména v oblasti aktivního cestovního ruchu. Jsou zde dobré podmínky pro cykloturistiku, pěší turistiku, jízdu na koních, koupání a částečně pro zimní sporty. Město se snaží v tomto směru nabídku stále zkvalitňovat a rozšiřovat.²⁴

²⁴ FŘENOVÁ, K. *Potenciál cestovního ruchu mikroregionu Novojičínsko*. 2008

4.3.2 Organizace a marketing destinace

Organizace cestovního ruchu je v Novém Jičíně zajištěna ve spolupráci dvou odborů. *Odbor Obecní živnostenský úřad* má ve své kompetenci svěřené Informační centrum Nový Jičín, které zajišťuje veškeré činnosti směřující ke zvýšení turistické návštěvnosti města. Součástí odboru je oddělení kontrolní a správní, které mimo jiné organizuje nebo se podílí na organizaci akcí pořádaných městem spojené s propagací města. Dalším odborem je *Odbor školství, kultury, mládeže a tělovýchovy*, který má na starost ve své samostatné působnosti oblast kultury, sportu a volného času. Odbor zabezpečuje činnosti na úseku rozvoje tělovýchovy, sportu a kultury a spolupracuje se sportovními, kulturními a neziskovými organizacemi, působícími na území města Nový Jičín a mnohé další činnosti v souvislosti s podporou a rozvojem cestovního ruchu ve městě.

Nový Jičín je také členem *Agentury Beskydy – Valašsko*. Členství v této agentuře bylo schváleno valnou hromadou dne 5. 11. 2008. Další činnosti spojené s touto agenturou jsou uvedeny níže.

Důležitou roli v rámci cestovního ruchu ve městě zastupuje *Informační centrum* (dále jen IC) Nový Jičín, které se nachází v těsné blízkosti Žerotínského zámku a hotelu Praha na ulici Úzká. IC je součástí Městského úřadu Nový Jičín, odboru obecního živnostenského úřadu a je od roku 2003 oficiálním turistickým informačním centrem, certifikováno Českou centrálou cestovního ruchu CzechTourism. Základním posláním je turistická informační činnost a propagace města Nový Jičín a to jak v České republice, tak i v zahraničí.

Město Nový Jičín také udržuje kontakty a spolupráci se zahraničními městy Novellara v Itálii, Görlitz a Ludwigsburg ve Spolkové Republice Německo, Kremnicou na Slovensku, Świetochłowicemi v Polsku a městem Epinal ve Francii. Spolupráce se uskutečňuje v oblasti kultury, sportu, mládeže, sociální oblasti, komunální oblasti a turismu.

Z kulturních organizací města, spadajících do oblasti kultury a cestovního ruchu je třeba zmínit *Městské kulturní středisko*, které je příspěvkovou organizací. Do působnosti této organizace je zahrnut Klub Galerka, Výstavní síň, Kavárna, Městská knihovna a Čajovna Archa. Posláním této organizace je podpora pasivního kulturního využití občanů, poskytuje pomoc kulturním iniciativám, podporuje vznik a realizaci kulturních, vzdělávacích a společenských akcí a programů.

4.3.3 Financování a rozvojové záměry v cestovním ruchu

V rámci rozpočtu města je každoročně schvalována částka na financování aktivit spojených s cestovním ruchem. Částky zahrnují výrobu tiskových propagačních materiálů (knihy, letáky apod.), prezentaci města Nový Jičín formou inzercí v různých časopisech cestovního ruchu, dále zahrnují členský příspěvek agentury cestovního ruchu Beskydy – Valašsko, prezentaci města na veletrzích a výstavách cestovního ruchu apod.

Tab. 4.8 Rozdělení financí na cestovní ruch z rozpočtu města Nový Jičín

NOVÝ JIČÍN - CESTOVNÍ RUCH	ROK		
	2007	2008	2009
	Objem financí (v Kč)	Objem financí (v Kč)	Objem financí (v Kč)
Agentura Beskydy - Valašsko, členský příspěvek	128 000	125 200	125 200
Prezentace města v inzerci, na veletrzích a výstavách	240 000	157 000	145 000
Výroba tiskovin a propagačních materiálů	419 000	581 000	242 000
Celkem	787 000	863 200	512 200

Zdroj: Vlastní zpracování, data poskytnuta pracovníky MěÚ a Informačního centra Nový Jičín

Jak je z výše uvedené tabulky patrné, finanční částka, která je každoročně z rozpočtu města Nový Jičín poskytnuta na cestovní ruch se neustále mění. V roce 2008 se částka zvýšila o necelých 70 tis. Kč, avšak v roce 2009 jde o pokles o zhruba 350 tis. Kč. Stejná situace s financováním cestovního ruchu z rozpočtu města nastala i v Kopřivnici. Rok 2010 zde není uveden, ale podle získaných informací z MěÚ v Novém Jičíně, bude částka podstatně vyšší, konkrétně zhruba 1.735.000 Kč. Důvodem tohoto navýšení je však plánované vydání knihy o městě. Výhledově na roky 2011 – 2013, plánuje město investovat na podporu cestovního ruchu pouze 700.000 Kč za celé období. Skutečnost snižování financí na cestovní ruch je ovlivněna již zmíněnou ekonomickou krizí. Kvůli nižším příjmům tak město muselo značně omezit své výdaje. Rozvoj cestovního ruchu v Novém Jičíně může být proto oproti dřívějším plánům zpomalen. Tyto investiční záměry města však nezahrnují částky, o které město žádá z jiných zdrojů financování než pouze z vlastního rozpočtu, takže nelze říci, že by celkově město aktivity vůči cestovnímu ruchu snižovalo a omezovalo, právě naopak.

V minulém roce byla například dokončena nákladná rekonstrukce náměstí, což také pomohlo k dalšímu zatraktivnění města. Nový Jičín dokonce zvítězil v krajském kole prestižní soutěže Historické město 2009, která hodnotí nejlepší opravy historických částí památkových zón a rezervací. Město tak postoupilo do celostátního finále, kde uspělo už v roce 2001.

V soutěži se nehodnotí jen turistická atraktivita, ale také například skloubení památkového fondu s modernějšími prvky a včlenění historického centra do celkového života města.

Co se aktivit Informačního centra týče, existuje několik projektů, které stojí za zmínku, protože s rozvojem cestovního ruchu ve městě souvisí. Informační centrum Nový Jičín zpracovalo a podalo v červenci 2009 žádost v rámci dotačního programu Podpora turistických informačních center v Moravskoslezském kraji. Se svým projektem: "Rozšíření a zkvalitnění služeb informačního centra v Novém Jičíně" bylo úspěšné a získalo tak finanční prostředky ve výši 99 tis. Kč. V rámci tohoto projektu byly vytvořeny nové webové stránky informačního centra a to ve čtyřech jazykových mutacích (AJ, NJ, RJ, PJ). Dále byl vytvořen propagační letáček informující o službách poskytovaných informačním centrem v Novém Jičíně. Z dotace pak byl také zakoupen PC translator (AJ, NJ, FJ, RJ), který bude sloužit pracovníkům IC ke zkvalitnění komunikace se zahraničními návštěvníky.

V listopadu 2009 pak Informační centrum podávalo další projekt v rámci dotačního programu Podpora turistických informačních center v Moravskoslezském kraji s názvem "Zkvalitnění služeb informačního centra prostřednictvím výpočetní a kancelářské techniky a zvýšení jazykové vzdělanosti". S tímto projektem bylo také úspěšné a získalo tak pro rok 2010 dotaci ve výši 100 tis. Kč.

Město Nový Jičín má do budoucna v plánu ještě zintenzivnit spolupráci s partnerskými městy a jinými aktéry a subjekty cestovního ruchu. Slibuje si od toho jak zvýšení povědomí o Novém Jičíně, tak lepší přístup k finančním zdrojům.

4.4 Spolupráce měst

Nabídka cestovního ruchu v obci, městě, kraji či regionu je daná zejména potenciálem, kterým destinace disponuje. Proto je snaha místních organizací a subjektů cestovního ruchu daný potenciál vyzdvihnout, posílit a dále rozvíjet. Konkurence je však neúprosná, proto je třeba hledat další možnosti, které mohou pomoci se odlišit. Vhodnou propagací lze získat povědomí o oblasti a tím tak přilákat další turisty do destinace. Proto města hledají různé formy spolupráce s ostatními subjekty a aktéry cestovního ruchu, které jim tuto propagaci, a nejen tu, pomáhají zdokonalit. Touto cestou spolupráce lze však také získat finanční prostředky, které by jinak samotná města nemohla získat. Jedná se o spolupráci jak s veřejnou sférou, tak se soukromými subjekty. Města, vybraná pro tuto diplomovou práci, jsou si této

skutečnosti vědoma a ubírají se tímto směrem. Důkazem jsou níže uvedené organizace a sdružení cestovního ruchu, kterých jsou tato města členy, a se kterými aktivně spolupracují.

4.4.1 Ministerstvo pro místní rozvoj

Ministerstvo se významným způsobem zapojuje do aktivit mezinárodních organizací v oblasti cestovního ruchu. Na odborných konferencích a veletrzích cestovního ruchu v zahraničí i na domácím trhu je Česká republika prezentována jako zajímavá turistická destinace a to prostřednictvím České centrály cestovního ruchu CzechTourism. Ministerstvo také realizuje řadu projektů financovaných ze strukturálních fondů EU, které přispějí k rozvoji cestovního ruchu v České republice a města tak mohou dosáhnout i na tyto dotace. Musí být však aktivní a snažit se cestovní ruch rozvíjet.²⁵

4.4.2 CzechTourism

Jednou z priorit CzechTourism je systémový přístup k podpoře zájmů státu v zahraničí v oblasti příjezdového cestovního ruchu a na území ČR v oblasti domácího cestovního ruchu. Tato podpora spočívá v koordinaci a podpoře nabídky a v generování poptávky. Cílem je sjednocení obou těchto subjektů. Na straně koordinace a podpory nabídky jsou kraje, jejich orgány a zřizované subjekty, města, obce, jejich orgány a zřizované subjekty, odborné a profesní asociace, obecně prospěšné společnosti, sdružení právnických osob aj., zaměřené na činnost v cestovním ruchu, ústřední orgány státu, kontrolní orgány a soukromé subjekty české i zahraniční. Na straně poptávky to jsou oficiální zastoupení ČR v zahraničí, specializované agentury státu s přesahem činnosti do propagace ČR v zahraničí a soukromé subjekty české i zahraniční.

Jedná se tedy o další možnost spolupráce, kterou vybraná města využívají, a to zejména k získání zkušeností a nových kontaktů z oblasti cestovního ruchu. Jde taky o další možnost, jak města mohou získat finanční prostředky formou dotací na rozvoj cestovního ruchu v dané oblasti.²⁶

²⁵ MMR, [online]. [cit. 2010-02-12] Dostupné z [www: <http://www.mmr.cz/Cestovni-ruch>](http://www.mmr.cz/Cestovni-ruch)

²⁶ ČCCR, [online]. [cit. 2010-03-7] Dostupné z [www: <http://www.czechtourism.cz/>](http://www.czechtourism.cz/)

4.4.3 Moravskoslezský kraj

Cestovní ruch v tomto kraji má na starost odbor regionálního rozvoje a cestovního ruchu, konkrétně oddělení cestovního ruchu. Kraj se člení na 6 turistických oblastí. Nový Jičín, Kopřivnice a Frenštát pod Radhoštěm spadají do oblasti Poodří.

Orgány kraje každoročně vyhlašují dotační programy, které mají různé cíle a v rámci nichž si může potenciální příjemce, v tomto případě všechna tři vybraná města, požádat o finanční dotaci na svůj projekt. Projekt a žadatel musí vyhovět podmínkám jednotlivých dotačních programů a splnit všechny předem stanovené požadavky. Projekty jsou hodnoceny podle předem daných kritérií, které jsou nedílnou součástí podmínek programu. O poskytnutí dotací na jednotlivé projekty rozhoduje zastupitelstvo kraje. V současné době je pro kraj a cestovní ruch zásadní dokument *Marketingová strategie rozvoje cestovního ruchu v regionu Severní Morava a Slezsko*. Tento materiál slouží jako obecně akceptovaná koncepce rozvoje cestovního ruchu v turistickém regionu včetně návrhů organizace a realizace marketingových aktivit.²⁷

4.4.4 Agentura Beskydy – Valašsko

Beskydy-Valašsko, regionální agentura cestovního ruchu je zájmové sdružení právnických osob, které vzniklo v roce 1998 a je registrováno u krajského úřadu Moravskoslezského kraje. Tato agentura sdružuje obce, města a podnikatelské subjekty za účelem podpory propagace aktivit v oblasti cestovního ruchu.

Cílem agentury je stát se spolehlivým partnerem při jednáních na všech úrovních týkajících se problematiky cestovního ruchu a zároveň se stát hlavním koordinátorem těchto aktivit v regionu. Dalším cílem je zajistit komplexnější a profesionálnější propagaci území regionu, být garantem provozování společného informačního počítačového systému v informačních střediscích v regionech a garantem napojení "místní sítě těchto středisek" na celorepublikový informační systém ČR, a v neposlední řadě zpracovávat a podávat projekty k rozvoji cestovního ruchu v regionech.

²⁷ MSK, [online].[cit. 2010-03-7] Dostupné z [www: <http://www.kr-moravskoslezsky.cz/>](http://www.kr-moravskoslezsky.cz/)

Jak je již výše uvedeno, všechna tři města, vybraná pro tuto diplomovou práci, jsou jejími právoplatnými členy a využívají tak veškerých jejich výhod.

4.4.5 Moravskoslezský klastr cestovního ruchu - KLACR

Cílem organizací sdružených v klastru cestovního ruchu je ve spolupráci s Moravskoslezským krajem posílit povědomí o turistickém potenciálu kraje a společnými aktivitami zvýšit jeho návštěvnost.

Vizi klastru je vytvořit společnou spoluprací subjektů a firem zapojených do cestovního ruchu v horizontu 5 let z Moravskoslezského kraje prestižní tuzemskou i incomingovou destinaci poskytující kvalitní služby za současného zvýšení výkonnosti všech aktérů. Hlavním cílem je tedy vytvořit konkurenceschopný turistický region, koordinovat aktivity v oblasti cestovního ruchu, zaměřit se na komunikaci s veřejným sektorem a v neposlední řadě spolupráce subjektů v cestovním ruchu a podpora inovací.

Mezi rozvojové záměry na léta 2009 – 2010 patří prohloubení vzájemné informovanosti a komunikace mezi poskytovateli služeb, dále zvýraznit vhodnou propagací turistickou nabídku a zaměřit se na vzdělávací aktivity. Úspěch sdružení je založen na finanční nezávislosti, má také svůj vlastní Fond rozvoje cestovního ruchu.

Sdružení realizovalo už několik projektů a další připravuje. Díky těmto projektům dosáhnou i taková města jako Frenštát pod Radhoštěm, Kopřivnice a Nový Jičín výhod, jako je propojení rezervačního systému s mapovým informačním systémem, dále díky projektům vznikne Informační zpravodaj pro odborníky v cestovním ruchu, a poskytne pomoc s využitím existujícího potenciálu již realizovaných projektů. KLACR je také partnerem v republikových projektech *Marketingová podpora domácího cestovního ruchu*, kde žadatelem je CzechTourism z podpory Integrovaného operačního programu a projekt *Hory a voda ČR*, kde žadatel je ATUR (Asociace turistických regionů) a opět se jedná o podporu z Integrovaného operačního programu. Zde vyjmenované projekty a přínosy z nich vyplývající, jsou jen malým odrazem toho, jak velká výhoda, i pro menší města, může být spolupráce s touto společností. Frenštát pod Radhoštěm, Kopřivnice a Nový Jičín jsou ve spolupráci s tímto klastrem v souvislosti s již zmíněnou Agenturou Beskydy – Valašsko.²⁸

²⁸ KLACR, [online]. [cit. 2010-03-7] Dostupné z [www: <http://klacr.cz/tema/tema.phtml?id=6509>](http://klacr.cz/tema/tema.phtml?id=6509)

Jak je z výše uvedeného počtu subjektů cestovního ruchu patrné, všechna tři města jsou, co do spolupráce s ostatními aktéry cestovního ruchu, velmi aktivní. Do budoucna je snaha neustále tuto spolupráci rozvíjet. V současné době se jedná zejména o prohlubování spolupráce s jinými partnerskými městy.

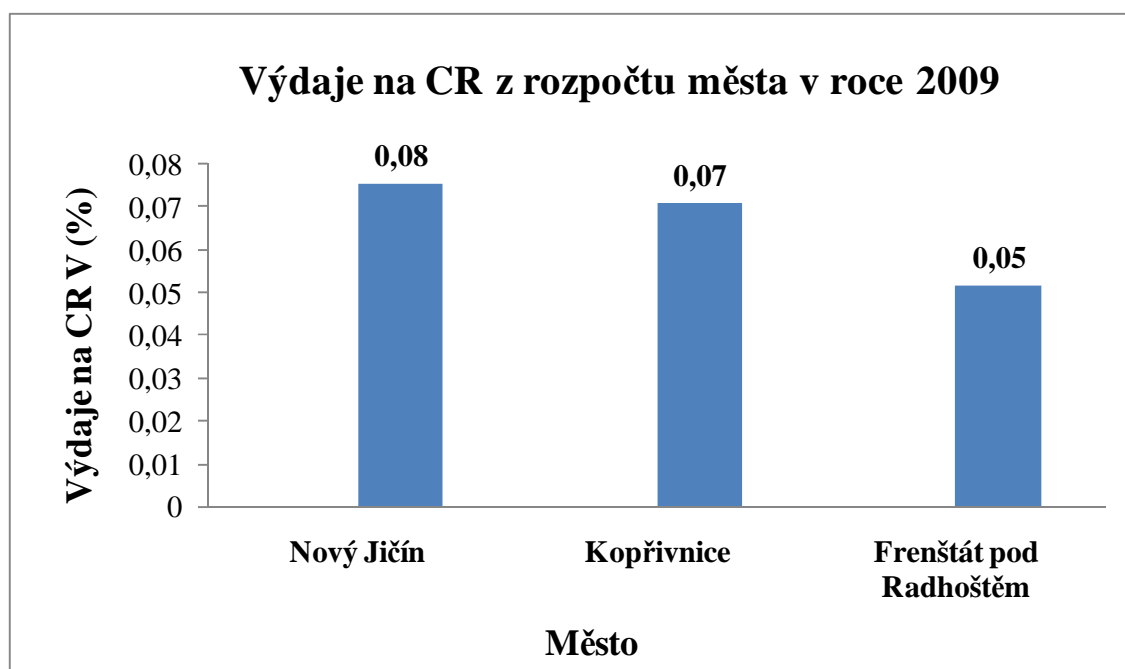
Jediné, co bych mohla navrhnout, je zlepšení, či zvýšení spolupráce s podnikatelskými subjekty. Je to další možnost, jak podpořit rozvoj cestovního ruchu v daném městě. Například získat nové sponzory propagačních materiálů, které jsou jinak z většiny hrazeny městem a na oplátku poskytnout sponzorovi reklamu. Navázat spolupráci s cestovními kanceláři a agenturami, které by nabízely propagační materiály se zajímavostmi, turistickými atraktivitami, kulturním vyžitím ve městě apod.

Města by mohla také začít uvažovat o společné spolupráci, protože jako celek tvoří velmi atraktivní turistickou destinaci, která uspokojí i náročného turistu. Výhodou této spolupráce by byla také větší šance na získání dotace, protože by šlo o rozvoj cestovního ruchu ve třech městech zároveň.

4.5 Porovnání vybraných měst

Na začátku je nutné říci, že adekvátní srovnání financování cestovního ruchu vybraných měst pro tuto diplomovou práci není zcela možné. I když mají města hodně společného (potenciál cestovního ruchu, rozvojové plány, společné partnery cestovního ruchu), vzhledem k rozdílnému počtu obyvatel a rozloze, se jejich příjmy a následně výdaje rozpočtu liší. Města jsou tak v souvislosti s množstvím výdajů z rozpočtů na cestovní ruch v podstatě nesrovnatelná. Jediné, co lze porovnat, je procentuelní vyjádření podílu výdajů na oblast cestovního ruchu z rozpočtu jednotlivých měst. Vzhledem k obtížnosti získání potřebných údajů od všech tří měst ve stejné podobě, bude toto srovnání provedeno pouze za rok 2009.

Graf 4.1 Srovnání výdajů vybraných měst na cestovní ruch v roce 2009

Zdroj: Vlastní zpracování, data poskytnuta pracovníky MěÚ vybraných měst

Výše znázorněný graf podává informace o tom, jakou část, ze svých celkových výdajů z rozpočtu, poskytují jednotlivá města na oblast cestovního ruchu. V těchto výdajích jsou zahrnuty členské příspěvky organizacím, se kterými města spolupracují, částky na propagaci měst na výstavách a veletrzích, výrobu a tisk propagačních materiálů apod. Je důležité zmínit, že v těchto výdajích nejsou zahrnuty finanční prostředky na provoz informačního centra ani žádné dotace. Údaje o získaných dotacích a množství financí poskytnutých z těchto zdrojů na podporu rozvoje cestovního ruchu, jsou uvedeny v předchozí části.

Dá se předpokládat, že město s největším počtem obyvatel, má jednak nejvyšší příjmy, ale také nejvyšší výdaje, a s tím související i vyšší výdaje na oblast cestovního ruchu. Tomu odpovídají také výsledky v grafu. Největší podíl výdajů na cestovní ruch z rozpočtu města v roce 2009 tak připadá městu Nový Jičín s konkrétní částkou 512 200 Kč, což činí přibližně 0,076%. Na druhém místě je Kopřivnice s částkou 292 300 Kč, která se však poměrem výdajů na cestovní ruch z celkových výdajů rozpočtu oproti Novému Jičínu liší pouze o 0,005%. Nejméně do cestovního ruchu investuje město Frenštát pod Radhoštěm a to s částkou pouze 128 000 Kč, která činí zhruba 0,046%.

V následující tabulce jsou uvedeny konkrétní částky výdajů a výdajů na oblast cestovního ruchu z rozpočtu vybraných měst. Jsou zde uvedena také konkrétní procenta.

Tab. 4.9 Srovnání výdajů vybraných měst na cestovní ruch v roce 2009

Město	Celkové výdaje (v tis. Kč)	Výdaje na CR (v tis. Kč)	%
Frenštát pod Radhoštěm	275 800,0	128,0	0,046
Kopřivnice	411 962,9	292,3	0,071
Nový Jičín	678 382,9	512,2	0,076

Zdroj: Vlastní zpracování, data poskytnuta pracovníky MěÚ vybraných měst

Další srovnání měst je možné provést na základě porovnání množství získaných finančních prostředků z jiných zdrojů v období 2007 – 2010. Těmito zdroji jsou myšleny Strukturální fondy Evropské unie, ROP Moravskoslezsko, Moravskoslezský kraj, Ministerstvo pro místní rozvoj, Ministerstvo kultury ČR aj. Opět je důležité podotknout, že získání těchto informací bylo velmi obtížné a bohužel nelze zaručit, že jsou zcela aktuální. Problém spočívá v nepravdivosti aktualizace dat na internetu a také v délce trvání žádostí o dotace a délce realizace projektu. Je důležité poznamenat, že ve srovnání jsou zahrnuty pouze dotace související s rozvojem cestovního ruchu.

Tab. 4.10 Srovnání počtu a výše získaných dotací vybraných měst

Město	Počet projektů	Celková alokovaná částka (v Kč)
Frenštát pod Radhoštěm	5	5 847 512,6
Kopřivnice	6	12 650 410,0
Nový Jičín	5	36 369 759,0

Zdroj: Vlastní zpracování, data dostupná z [www: <http://www.rr-moravskoslezsko.cz>](http://www.rr-moravskoslezsko.cz)

Z výše uvedené tabulky lze vyčíst, že co do výše získaných dotací, která města získala od roku 2007, je nejméně úspěšné město Nový Jičín, kde mezi nejnákladnější projekty patří druhá etapa Rekonstrukce Masarykova náměstí a to ve výši více než 24,5 mil. Kč. Největší počet dotací však získala Kopřivnice. Té se podařilo získat 6 dotací, z toho nejvyšší byla poskytnuta Regionálnímu muzeu s částkou přesahující 7,5 mil. Kč. Frenštát pod Radhoštěm sice získal stejný počet dotací jako Nový Jičín, ale s nejmenším objemem financí.

Konkrétní projekty a jejich jednotlivé zdroje financování jsou uvedeny v kapitole 3.2.3.

Závěrem této kapitoly je třeba říci, že nelze soudit rozvoj cestovního ruchu v dané destinaci jen podle množství výdajů do této oblasti a počtu přijatých dotací za určitý rok

či období. Je třeba posuzovat spoustu ukazatelů. Od efektivního marketingu a týmové práce zúčastněných osob a aktérů cestovního ruchu, přes správnou koordinaci všech činností, až po konkrétní výsledky. Těmi jsou např.: nově vzniklé atraktivity cestovního ruchu, vhodná propagace dané oblasti, rekonstrukce kulturních a historických památek, srozumitelný a komplexní rezervační a informační systém cestovního ruchu a v neposlední řadě také zvýšení turistické návštěvnosti a povědomí o dané destinaci cestovního ruchu.

5 Závěr

Cestovní ruch je významný společensko-ekonomický fenomén pro jednotlivce i společnost. Je součástí spotřeby a způsobu života obyvatel a každý rok představuje největší pohyb populace za účelem rekreace a poznávání. Patří zároveň mezi největší a nejdynamičtější se rozvíjející ekonomická odvětví a stává se tak stále významnějším a nepostradatelnějším faktorem regionálního rozvoje. Cestovní ruch také zasahuje do mnoha odvětví národního hospodářství a pro ekonomiku státu jsou významné především služby, které zajišťují příliv zahraničních turistů. Cestovní ruch může být také využit jako jedno z řešení při snižování nezaměstnanosti v regionu.

Aby bylo možné cestovní ruch aktivně podporovat, je nutné mít k dispozici potřebné finanční prostředky. Každý územně samosprávný celek hospodaří se svým vlastním rozpočtem. Prostředky nutné na financování projektů, podporujících rozvoj cestovního ruchu v obci, však většinou přesahují rámec tohoto rozpočtu. Řešením je nejen spolupráce ve veřejném sektoru a se soukromými subjekty působícími v oblasti cestovního ruchu na území obce, ale existuje také možnost využívání finančních prostředků z fondů Evropské unie.

Cílem práce bylo zjistit veškeré finanční zdroje, které mohou být použity na financování podpory rozvoje cestovního ruchu v jednotlivých městech, konkrétně ve Frenštátě pod Radhoštěm, Kopřivnici a v Novém Jičíně. Součástí cíle je, kromě stručné analýzy potenciálu cestovního ruchu, organizace a marketingu destinace, také porovnání financování, rozvojových záměrů cestovního ruchu v jednotlivých městech a nalezení existující a další možné spolupráce.

Analýza množství financí, se kterými města hospodaří v letech 2007, 2008 a 2009 byla východiskem pro vyhodnocení, jak příjmy a výdaje v daném městě a v jednotlivých letech kolísají. Rok, kdy došlo k největší změně, ať už v příjmech, či výdajích a to u všech tří měst stejně, se ukázal rok 2009, kdy je situace ovlivněna světovou ekonomickou krizí, která ovlivnila rozpočty měst takovým způsobem, že příjmy klesly a naopak výdaje vzrostly. V největší míře byla tato změna zaznamenána u města Nový Jičín.

Následující analýza financování cestovního ruchu umožnila porovnat procentuální vyjádření podílu výdajů na oblast cestovního ruchu z rozpočtu jednotlivých měst. Vzhledem k obtížnosti získání potřebných údajů od všech tří měst ve stejné podobě, jsem provedla

srovnání pouze za rok 2009. Dá se předpokládat, že město s největším počtem obyvatel má jednak nejvyšší příjmy, tak nejvyšší výdaje a s tím i související vyšší výdaje pro oblast cestovního ruchu. Tomu odpovídají také výsledky. Největší podíl výdajů na cestovní ruch z rozpočtu města v roce 2009 tak připadá městu Nový Jičín s konkrétní částkou 512 200 Kč, což činí přibližně 0,076% z celkových výdajů města. Na druhém místě je Kopřivnice s částkou 292 300 Kč, která se však poměrem výdajů na cestovní ruch z celkových výdajů rozpočtu, oproti Novému Jičínu, liší pouze o 0,005%. Nejméně do cestovního ruchu investuje město Frenštát pod Radhoštěm a to částkou pouze 128 000 Kč, která činí zhruba 0,046% z celkových výdajů města.

Další analýza byla provedena porovnáním množství získaných finančních prostředků souvisejících s rozvojem cestovního ruchu z jiných zdrojů v období let 2007 – 2010. Ze získaných dat vyplynulo, že co do výše získaných dotací od roku 2007, je nejúspěšnější město Nový Jičín, celkově s pěti významnými projekty, kde mezi nejnákladnější patří druhá etapa Rekonstrukce Masarykova náměstí ve výši více než 24,5 mil. Kč. Největší počet dotací však získala Kopřivnice. Té se podařilo získat šest dotací, z toho nejvyšší byla dotace poskytnutá Regionálnímu muzeu, s částkou přesahující 7,5 mil. Kč. Frenštát pod Radhoštěm sice získal stejný počet dotací jako Nový Jičín, ale s nejmenším objemem financí, necelých 5,7 mil. Kč.

Přesto si myslím, že počet a výše získaných dotací nevypovídá o intenzitě a množství aktivit spojených s rozvojem cestovního ruchu v daném městě, protože i v podávání žádostí o dotace existuje konkurence a může se stát, že daný projekt není schválen. Proto je důležité věnovat problematice týkající se projektové dokumentace velkou pozornost.

Všechna tři města disponují kvalitním potenciálem cestovního ruchu, snaží se neustále modernizovat a inovovat nabídku poskytovaných služeb. V oblasti spolupráce s ostatními aktéry cestovního ruchu jsou velmi aktivní a jejich snahou je tuto spolupráci neustále rozvíjet. V současné době se jedná zejména o prohlubování spolupráce s jinými partnerskými městy.

Co se týče možné budoucí spolupráce mnou vybraných měst, navrhovala bych využít jejich dostupného potenciálu a bohaté nabídky služeb cestovního ruchu a vytvořila bych projekt s názvem „*Dobrodružství na cestách*“. Jednalo by se o vytvoření cyklistické stezky a stezky pro pěší turistiku, která by turistu provázela oblastmi Poodří (Moravským Kravařskem) a Beskydy, což jsou dvě z celkových šesti oblastí dle rozdělení Moravskoslezského kraje. Nový Jičín a Kopřivnice náleží oblasti Poodří a Frenštát pod Radhoštěm je součástí Beskyd. Na trase by bylo množství zastávek s bohatou nabídkou služeb cestovního ruchu, kde by turista spojil odpočinek s poznáním kultury a historie daného města

či adrenalinovým zážitkem. Přehled zastávek u těchto turistických zajímavostí by byl zpracován v přehledné mapě s průvodcem. Tato trasa by byla určena jak pro jedno, ale také vícedenní výlety. Celá trasa by byla viditelně značená, s množstvím odpočívadel a občerstvení, popřípadě s nabídkou noclehu. O dotaci by města mohla společně požádat Moravskoslezský kraj. Tímto projektem by došlo k navázání nového typu spolupráce, která by mohla pomoci k dalšímu zviditelnění a následnému zvýšení turistické návštěvnosti.

Ke zlepšení, či zvýšení spolupráce by mohlo dojít také s podnikatelskými subjekty. Je to další možnost, jak podpořit rozvoj cestovního ruchu v daném městě. Například získat nové sponzory na tvorbu propagačních materiálů, které jsou jinak z velké míry hrazeny městem. Jejich financování sponzorem by bylo odměněno možností reklamy zdarma. Navázání spolupráce s cestovními kanceláři a agenturami, které by nabízely propagační materiály se zajímavostmi, turistickými atraktivitami a kulturním vyžitím ve městě, je další možností podpory cestovního ruchu ve městě.

Na začátku vypracovávání této diplomové práce jsem si stanovila cíl. Vzhledem k tomu, že jsem zjistila a následně porovnávala dané možnosti financování cestovního ruchu ve vybraných městech, zjistila rozvojové záměry měst a typy spolupráce, mohu říci, že cíl této práce byl splněn. Vyhodnotit však rozvoj cestovního ruchu v dané destinaci jen dle množství výdajů poskytnutých pro oblast cestovního ruchu z rozpočtu města či počtu přijatých dotací za určitý rok či období, nelze. Je třeba posuzovat spoustu ukazatelů. Od efektivního marketingu a týmové práce zúčastněných osob a aktérů cestovního ruchu, přes správnou koordinaci všech činností, až po konkrétní výsledky. Těmi jsou např.: nově vzniklé atraktivity cestovního ruchu, vhodná propagace dané oblasti, srozumitelný a komplexní rezervační a informační systém, ale také zvýšení turistické návštěvnosti a povědomí o dané destinaci.

Avšak je třeba si uvědomit, že k tomu, aby se určitý kraj, region, či město stalo turisticky přitažlivou destinací, nestačí pouze vytisknout propagační materiály, účastnit se veletrhů a mít zajímavé internetové stránky. Je třeba značného úsilí, schopnosti týmové práce, kooperace a zároveň koordinace všech činností. Ovšem problémem zůstává, že ve většině regionů v ČR není rozvoj cestovního ruchu nikým řízen a chybí podpora státní správy. Zároveň dosud nebyl vypracován žádný legislativní rámec a zákonné normy pro oblast cestovního ruchu. Záleží tedy na každém městě, jak zodpovědně se postaví k řízení cestovního ruchu ve svém regionu, protože zejména prostřednictvím efektivního managementu se každé město může stát atraktivní turistickou destinací.

Seznam použité literatury

KNIHY:

- [1] FORET, M., FORETOVÁ, V. *Jak rozvíjet místní cestovní ruch*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, a.s., 2001, ISBN 80-247-0207-X.
- [2] KIRÁĽOVÁ, A. *Marketing destinace ČR*. 1. vyd. Praha: Ekopress, 2003, ISBN 80-86119-56-4.
- [3] MALINOVSKÝ, J., WOKOUN, R. a kol. *Regionální rozvoj - východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování*. 1. vyd. Praha: Linde, 2008, 480 s. ISBN 978-80-7201-699-0.
- [4] MMR ČR, *Nová regionální politika*. Praha: DaDa, a.s., 2002, ISBN 80-903064-1-1
- [5] PROVAZNÍKOVÁ, M., *Financování měst, obcí a regionů*. 2. vyd. Praha: Grada Publishing, a.s., 2009, 304 s. ISBN 978-80-247-2789-9.
- [6] VAŠKO, M., *Cestovní ruch a regionální rozvoj*. 1. vyd. Praha: Oeconomica, 2002, ISBN 80-245-0445-6.

OSTATNÍ PUBLIKACE:

- [7] FRENOVÁ, K. *Potenciál cestovního ruchu mikroregionu Novojičínsko*. Karviná, 2008.
- [8] ÚSTAV ÚZEMNÍHO ROZVOJE BRNO. *Hodnocení potenciálu cestovního ruchu na území ČR*. Ministerstvo pro místní rozvoj a Ministerstvo životního prostředí, Praha, 2001.

ELEKTRONICKÉ PUBLIKACE:

- [9] KIRÁĽOVÁ, A. Zpracování zadání České centrály cestovního ruchu s využitím podkladů asociace turistických regionů České Republiky
[online].[cit. 2010-03-9]. Dostupné z www: <<http://www.icpisek.cz/docs/cz/ocr.xml>>
- [10] *Internetové stránky regionální agentury Beskydy – Valašsko*
[online].[cit. 2010-04-3] Dostupné z www: <<http://beskydy-valassko.cz>>
- [11] *Internetové stránky regionálního informačního servisu*
[online].[cit. 2010-03-9] Dostupné z www: <<http://www.risy.cz>>
- [12] *Internetové stránky fondů Evropské unie*

- [online].[cit. 2010-03-15] Dostupné z www: <<http://www.strukturalni-fondy.cz> >
- [13] *Oficiální stránky Centra pro regionální rozvoj ČR*
[online].[cit. 2010-02-19] Dostupné z www: <<http://www.crr.cz>>
- [14] *Oficiální stránky České centrály cestovního ruchu CzechTourism*
[online].[cit. 2010-03-7] Dostupné z www: <<http://www.czechtourism.cz/>>
- [15] *Oficiální stránky Ministerstva pro místní rozvoj*
[online].[cit. 2010-02-12] Dostupné z www: <<http://www.mmr.cz>>
- [16] *Oficiální stránky města Frenštát pod Radhoštěm*
[online].[cit. 2010-03-24] Dostupné z www: <<http://www.mufrenstat.cz>>
- [17] *Oficiální stránky města Kopřivnice*
[online].[cit. 2010-03-20] Dostupné z www: <<http://www.koprivnice.cz>>
- [18] *Oficiální stránky města Nový Jičín*
[online].[cit. 2010-03-25] Dostupné z www: <<http://www.novy-jicin.cz>>
- [19] *Oficiální stránky Moravskoslezského kraje* [online].[cit. 2010-03-7] Dostupné z www:
<<http://verejna-sprava.kr-moravskoslezsky.cz>>
- [20] *Oficiální stránky moravskoslezského klastru cestovního ruchu KLACR*
[online].[cit. 2010-03-7] Dostupné z www: < <http://klacr.cz> >
- [21] *Oficiální stránky Regionální Rady*
[online].[cit. 2010-04-4] Dostupné z www: <<http://www.rr-moravskoslezsko.cz>>

Seznam zkratek

ČCCR	Česká centrála cestovního ruchu (CzechTourism)
CPR	Centrum podnikání a rozvoje, s.r.o.
CR	Cestovní ruch
CRR ČR	Centrum pro regionální rozvoj České Republiky
DDM	Dům dětí a mládeže
ERDF	Evropský fond regionálního rozvoje
EU	Evropská unie
EK	Evropská Komise
IOP	Integrovaný operační program
KDK	Kulturní dům Kopřivnice
NUTS	Nomenklatura územních statistických jednotek
MSK	Moravskoslezský kraj
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
OECD	Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj
OIVS	Odbor informací a vnitřní správy
OIVV	Odbor vnějších vztahů
OP	Operační program
OSM	Odbor správy majetku
OSŘ	Odbor pověřený strategickým řízením
OŠ	Odbor školství
OÚP	Odbor územního plánování a památkové péče
OŽP	Odbor životního prostředí a zemědělství
PPS	Program přeshraniční spolupráce
PRV	Program rozvoje venkova
RMK	Regionální muzeum Kopřivnice
ROP	Regionální operační program
SpSK	Správa sportovišť města Kopřivnice, p.o.
TOP	Tematický operační program
WTO	The World Tourism Organization - Světová organizace cestovního ruchu

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, diplomovou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že diplomová práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího diplomové práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, diplomovou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 30. dubna 2010

.....
Kamila Frenová

Adresa trvalého pobytu studenta:

Msgr. Šrámka 1384/23

741 01, Nový Jičín